

hornické listy

ČASOPIS ZAMĚSTNANCŮ SKUPINY SD

2025/3

O rekultivacích a jezerech

Rozhovor s Martinem
Tykalem

Hurvínkem okolo dolu

Prázdninové výlety
festivalu Landscape

Jádro v Tušimicích

Jak může vypadat
budoucnost uhelné lokality

hornické listy

VYDAVATEL

Severočeské doly a. s.
Boženy Němcové 5359
430 01 Chomutov

ČÍSLO REGISTRACE

MK ČR E 3126

ŠÉFREDAKTOR

Kateřina Tábořská
katkataborska@gmail.com

REDAKČNÍ RADA

Předseda

Lukáš Kopecký

Členové

Vladimír Andrášek
Vladimír Bergerhof
Jiří Dubiczki
Rostislav Kubíček
Viktor Hrdina
Jaromír Šeps
Pavel Vocásek
Jiří Nebeský

TISK

Tiskárna AKORD Chomutov, s. r. o.

Elektronickou podobu
Hornických listů najdete
na www.hornicke-listy.cz

Severočeské doly a.s.

SD - Kolejová doprava, a.s.

Vybíráme z tohoto vydání

ROZHOVOR

O péči o životní prostředí a budoucnosti jezer s Martinem Tykalem

10

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Na Střimické výsypce se otevřel
nový ptačí park

18

ENERGETIKA

Tušimice mohou být třetí
jadernou lokalitou v ČR

22

ZE ZAHRANIČÍ

Pracovní cesta do krajiny jezer
v Lužici

26

Z REGIONU

Hurvínkem z třetihor do třetího
tisíciletí za tři hodiny

33

Vážení čtenáři Hornických listů,

v každé moderní společnosti je nezbytné mít jasné nastavená pravidla, procesy a podpůrné služby, které umožňují hladký a bezpečný chod celé společnosti. Na první pohled to nemusí být tak viditelné jako výroba nebo obchod, ale bez spolehlivého právního, dokumentačního a administrativního zázemí by se naše každodenní práce velmi rychle dostala do chaosu. A právě tuto roli plní odborný útvar správy řízení, který mám tu čest vést.

Náš útvar správy řízení stojí na čtyřech hlavních pilířích. Prvním je právní podpora ze strany odboru právního. Komplexní právní podporu poskytujeme nejen mateřské společnosti, ale také dalším třem dceřiným společnostem skupiny SD. Naši právníci jsou připraveni reagovat na nové výzvy legislativy, spolupracovat jak při tvorbě smluv, tak při řešení sporů vznikajících v rámci smluvních vztahů, a řešit řadu dalších situací, v nichž je právní jistota pro vedení společnosti klíčová. Jejich práce je často nenápadná, ale v konečném důsledku zásadně ovlivňuje právní stabilitu a bezpečnost celé společnosti.

Druhým pilířem je správa systému řízení, která se zabývá především tvorbou a udržováním interní i skupinové řídicí dokumentace. Naším cílem je, aby dokumenty nebyly jen formální povinností, ale praktickým nástrojem, který kolegům pomáhá zorientovat se v procesech a zajišťuje jednotný a efektivní postup, jak v celé skupině SD, tak ve Skupině ČEZ, neboť jsme zavázáni k dodržování řídicí dokumentace vydávané v rámci koncernu ČEZ. Řídicí dokumentace je nezbytným základem pro práci každého zaměstnance – stanovuje základní pravidla, zamezuje nejasnostem a poskytuje jistotu, jak v daných situacích postupovat.

Třetí oblastí je compliance a ochrana osobních údajů (GDPR). V době, kdy se pravidla a požadavky neustále zpřísnují, je důležité, aby společnost jednala vždy v souladu se zákonem a zároveň chránila citlivé údaje svých zaměstnanců, partnerů i zákazníků. Ochrana osobních údajů je pro nás důležitým tématem, a proto klademe důraz na dodržování správných postupů a odpovědný přístup k nakládání s daty, zejména ve vztahu k našim zaměstnancům. Compliance přitom není pouze o dodržování právních předpisů, ale také o kultivaci firemní etiky a odpovědnosti. Tato oblast je tedy nejen povinností, ale i důležitým příspěvkem k dobrému jménu společnosti.

Čtvrtým pilířem je správní podpora, která zajišťuje příjem a oběh dokumentů, správu datové schránky a další související administrativní činnosti. Nedílnou součástí je také činnost tajemníka, který zajišťuje administrativní chod porad vedení společnosti a představenstva a poskytuje součinnost při administrativním zajištění dozorčí rady. I tato činnost je důležitým stavebním kamenem pro efektivní fungování nejvyšších orgánů společnosti.

Je přirozené, že některá opatření, pravidla či postupy se mohou na první pohled jevit jako nadbytečná nebo složitá. Nicméně v kontextu stále se zpřísnujícího legislativního prostředí a narůstajících požadavků na řízení společnosti jsou tato opatření nezbytná. I když ne vždy zcela populární, přijatá pravidla významně minimalizují možná rizika, zvyšují právní jistotu a chrání stabilitu společnosti. Proto je důležité, aby byla respektována a dodržována. Jen tak můžeme společně vytvářet prostředí, které je profesionální, bezpečné a zároveň harmonické.

Odborný útvar správy řízení je tu proto, aby poskytoval podporu a pomáhal řešit otázky a problémy související se všemi výše uvedenými oblastmi, a to napříč celou společností. Naším cílem je být spolehlivým partnerem zaměstnancům při každodenní práci, hledat společně řešení a poskytovat jistotu, že procesy a pravidla mají pevný základ. Jen díky vzájemné spolupráci a otevřeně komunikaci můžeme zajistit stabilní a transparentní prostředí, ve kterém se všem pracuje lépe.

Zdař Bůh!

Jana Sedláčková
ředitelka správy řízení

SPOŘICKÁ ŠESTKA PO TŘINÁCTÉ

V sobotu 4. října se na trať ze Spořic vydají běžci i turisté. Koná se tam již třináctý ročník Spořické šestky. Letos nabídne silniční závod, dálkový pochod i týmové štafety. Akci pořádá obec Spořice společně s Běžeckým klubem Spořice za podpory Severočeských dolů.

Závody jsou otevřené pro širokou veřejnost a všechny věkové kategorie od dětí po veterány. Závodní kancelář bude otevřena od 8.30 hodin ve Sportovní hale Spořice, registrace na místě však budou omezeny, a tak je nejvhodnější se registrovat předem na webu www.sporickasestka.cz.

Jako první bude v devět hodin startovat dálkový pochod. Jeho trasa měří 16 kilometrů a vede kolem rybníků a podél Hutné a přivaděče, od dálniční křižovatky míří k rybníku Černovičák a vojenskému bunkru z druhé světové války, kudy šplhá do Krušných hor Vejprtská dráha. Trasa se poté stáčí na Chomutov a z jeho okraje se vrací podél přivaděče přes Nové Spořice zpět do cíle.

Od 10 hodin startují jednotlivé dětské běžecké kategorie na tratích od 100 metrů pro ty nejmenší. V 11.30 hodin odstartuje štafetový běh na 4 200 metrů pro tři závodníky. Hlavní závod Spořické šestky na šest kilometrů startuje v jednu hodinu odpoledne. Trasa závodu vede přímo obcí Spořice. Vedle finančních odměn pro vítěze vypsala starosta soutěž o Pohár starosty obce Spořice, jež je určena pro domácí závodníky – „nejlepší Spořičák a Spořičanda“ –, kteří budou odměněni věcnými cenami.

Zajímavostí závodu je i fakt, že jeho součástí je Mistrovství Ústeckého kraje Policie České republiky v běhu na 6 km a také i Legal Run na stejné trati, určený pro soudce, právníky či státní zástupce.

ÚPRAVNA UHLÍ MÁ NOVOU ODSÁVACÍ JEDNOTKU

Pravidelná každoroční odstávka Úpravy uhlí Ledvice letos probíhala od poloviny května. Během ní se uskutečnila celá řada investičních akcí i běžná údržba, jejímž cílem je zachování bezporuchového chodu úpravy v exponovaných podzimních a zimních měsících. Některá realizovaná opatření pak pomáhají snižovat prašnost v okolí úpravy.

„Prováděli jsme rekonstrukce a opravy v běžném rozsahu, ať už prostřednictvím společnosti PRODECO nebo vlastními pracovníky strojní údržby,” vysvětlil strojní specialista ÚUL Jaroslav Pilný. Výměna se týkala například některých opotřebovaných stěračů pásových dopravníků, opotřebovaných dílů třídičů a drtičů, svodek či pohonů zdvihu svodek na Třídírně druhů, modernizovaly se řídicí systémy, probíhaly také roční revize. K větším opravám patřila oprava svodky TD 11/TD12 a TD2/TD3a,b, rekonstrukce poháněcí stanice N6b na Nakládacím zásobníku. V rámci investic letos pokračovala rekonstrukce pásových dopravníků TD 29a,d a výměna jednoho z osmi třídičů na Hrubé třídírně.

Pro snížení prašnosti z Úpravy uhlí Ledvice měla zásadní význam výměna mokrých hladinových odlučovačů na Hlubinném zásobníku I za odsávací jednotku s filtrací. Ta začala fungovat na podzim loňského roku a je účinnější než odlučovače.

„Hlubinný zásobník byl posledním místem, kde toto opatření chybělo. Podobných odsávacích zařízení už je v celém areálu v provozu devět. Na všech vysavačích jsou instalovány šnekové míchače, které prach míchají s vodou, takže dál už putuje v podobě tekuté směsi a nepráší,” doplnil Jaroslav Pilný. Další možností ke snižování prašnosti jsou opatření na vstupu uhlí z lomu do úpravy, kde by se v budoucnu mělo rozšiřovat odsávání.

POUŤOVÉ EXKURZE MĚLY ÚSPĚCH

S velkým zájmem návštěvníků se opět setkaly exkurze do lomu Nástup Tušimice, které jako každý rok vedl během Březenské pouti průvodce Karel Hanzlík. Během soboty i neděle, kdy v obci probíhala pouťová zábava, mohli zájemci nasednout do tatrabusů a vydat se za uhelným dobrodružstvím.

Severočeské doly jsou tradičním partnerem a sponzorem Březenské pouti, a tak na ní nechybí stánek těžební společnosti, kde si děti mohou zasoutěžit, a kde je také možné získat zdarma jízdenku do dolu. „Zájem byl opět velký. Během každého dne jsme vypravili tři tatrabusy, celkem si exkurzi užilo více než 180 návštěvníků pouti,“ hodnotí Marcela Filingrová z oddělení komunikace SD.

„První zastávkou byla nová vyhlídka u Března, kde návštěvníkům vyprávím o historii šachty a jejím provozu. Vidíme odtud jak uhelnou, tak skryvkovou činnost. Lidé se hodně vyptávali, zajímá je především množství uhlí a také budoucnost dolu,“ říká průvodce Karel Karlos Hanzlík. Poté se už návštěvníci vydají přímo do útrob uhelného lomu, k rýpadlu KU800, tedy dvojčeti nedávno odstřeleného Březenského draka. „Toto rýpadlo jim navíc můžu ukázat přímo v důlním provozu. Samozřejmě i zde vyprávím žádanou pohádku o draku Severusovi,“ dodává průvodce.

REVITRANS SNIŽUJE SPOTŘEBU POHONNÝCH HMOT

Nákup nových vozů s nižší spotřebou a zvyšování efektivity pracovních výkonů jednotlivých aut a strojů pomáhají společnosti Revitrans snižovat spotřebu pohonných hmot. Dochází tím nejen k finančním úsporám, ale i ekologičtějšímu provozu Skupiny SD, pro niž Revitrans spravuje celou flotilu vozů.

Úspory pohonných hmot jasně dokládá tabulka za uplynulých deset let. Zatímco v roce 2014 se v rámci Skupiny spotřebovalo více než deset milionů litrů benzínu a nafty, v loňském roce to bylo necelých 6,3 milionu litrů, tedy o celých 39 procent méně. Výkony v milionech korun pak dokládají, že úspory nejdou na úkor nižší výkonnosti, ta naopak v posledních pěti letech stále stoupá.

„Z velké části je třeba tyto úspory připsat na vrub nákupu nových strojů a vozidel, které jsou ekonomičtější a mají nižší spotřebu pohonných hmot,“ vysvětluje vedoucí provozu Dopravní logistika společnosti Revitrans Miroslav Trepeš. Vedle toho se ale společnost snaží řadou opatření pro zvýšení efektivity snižovat náklady i při běžném provozu stávajících strojů a vozidel. Příkladem může

být pokusná nakládká uhlí na DNT, kde vozí Revitrans nákladními vozy uhlí z vykládky vlakové soupravy na místo deponie homogenizační skládky. „V minulosti jezdila čtyři auta v hodinové sazbě. Když jsme jim ale přidali na korby nástavce, takže poberou o třetinu více materiálu, stačí auta tři, přitom s víceméně stejnou spotřebou pohonných hmot. Tato úprava se odrazila v nabídnuté ceně za odvezenou tunu uhlí, čímž došlo k významné finanční úspoře pro Skupinu ČEZ,“ uvádí jeden z příkladů technických opatření Miroslav Trepeš. Řada podobných menších kroků pak vede společně s modernizací vozového parku k uvedeným výrazným úsporám, a napomáhá tak k naplnění skupinových cílů.

Vlastní výkony vs spotřeba PHM

V LÉTĚ DOLY POTRÁPIL LABSKÝ PŘIVADĚČ

Začátkem července přerušila havárie labského vodovodního přivaděče v Důlní ulici v Bílině dodávky vody pro Severočeské doly. Kvůli hlubokému uložení prasklého potrubí, které pamatuje ještě říšské časy, nebyla oprava snadná a trvala šest týdnů. Samotný přivaděč vody je zřejmě nejstarším dílem svého druhu v České republice.

K havárii na přivaděči došlo 7. července, kdy se tak zastavila dodávka užitkové vody pro Důl Bílina, ale také okolní firmy. „*Bezprostřední příčinou havárie byla prasklá příruba. Původní labský přivaděč má potrubí o průměru 1 000 mm, ale na mnoha místech je různě nastavováno a přepojováno na užší průměry. Právě tak tomu bylo v tomto místě v Důlní ulici, kousek od nové fotovoltaické elektrárny ČEZ,*“ vysvětlil vedoucí provozu Mechanizace a rekultivace Revitrans Jiří Brabenec. Právě Revitransu totiž vodovodní potrubí v těchto místech z historických důvodů patří. Potrubní propoj však nebylo snadné odhalit, protože se nacházel v hloubce pěti metrů, což znamenalo vyhloubit nejen hluboký, ale i dostatečně široký výkop kvůli bezpečnosti práce. Podle Jiřího Brabence práci na údržbě komplikuje i fakt, že už dávno neexistuje žádná dokumentace k původnímu potrubí. „*Nyní jsme místo zaměřili, a máme tak více informací. Po opravě, zasypaní a zhutnění jsme umístili nad přivaděč tyč, kterou se označuje vedení vodovodu,*“ doplnil.

„*Odstávka v dodávce vody z řeky Labe znamenala nutnost sehnat náhradní zdroje. Pro potřeby Severočeských dolů jsme museli využívat vnitřní vodu a zásobovat důl cisternami, ale dalo se to organizačně zvládnout,*“ uvádí Jiří Brabenec. Na tuto vodu jsou napojeni i hasičské hydranty, a tak byli hasiči připraveni na náhradní řešení. Nicméně potřeba nebylo.

Přivaděč, který čerpá vodu z řeky Labe v Dolních Zálezlech, vznikl během druhé světové války při budování petrochemického komplexu v Záluží a dokončen byl v roce 1942. Čerpadla od řeky vytáhnou vodu do výšky 200 metrů do vyrovnávací nádrže k temeni Dubického kopce, odkud dál teče voda gravitačním samospádem. Přivaděč měří třicet kilometrů a na cestě je okolo padesáti různých servisních bodů. Chemička v Záluží postupně přešla na jiný zdroj vody a nyní slouží přivaděč pro elektrárnu v Ledvicích a dále pro důlní provoz.

ZPRÁVY ZE SVĚTA

Lužické doly v české firmě

Německá společnost Lausitz Energie (LEAG), která ve východním Německu těží uhlí a vyrábí elektřinu, už kompletně patří do „českých“ rukou. Jediným akcionářem je v současné době firma ze skupiny EP Group Daniela Křetínského. Do stejné skupiny patří i další německá těžbařská firma MIBRAG, a ta se tak řadí k největším producentům uhlí v Evropě. V současnosti společnost plánuje transformaci z uhelných zdrojů na obnovitelné zdroje energie.

Celosvětová stagnace

Podle pololetní zprávy Mezinárodní agentury pro energii (IEA) vystoupala celosvětová spotřeba uhlí v loňském roce na historické maximum 8,8 miliardy tun, což představuje nárůst o 1,5 % oproti roku předcházejícímu. V letech 2025 a 2026 pak agentura očekává stagnaci spotřeby a její přesun z energetiky do průmyslu, zejména do ocelářství. Největším spotřebitelem uhlí na světě je Čína, v Evropě se očekává pokles těžby i spotřeby.

Místo elektráren datová centra

Podle agentury Reuters se velké technologické firmy zajímají o vysloužilé uhelné a plynové elektrárny v Evropě. Chtěly by je totiž přeměnit na datová centra. Pro firmy jako Microsoft nebo Amazon představují snazší cestu než budování nových center, která potřebují jednak připojení k elektrické síti a jednak chlazení vodou. A právě tím elektrárny, které jsou určené k uzavření, disponují.

Evropa chce suroviny ze světa

Evropská komise chce pro zajištění své surovinové bezpečnosti těžit i mimo hranice Evropské unie. Zveřejnila seznam třinácti strategických projektů ve třetích zemích, například v Kanadě, Grónsku, Norsku, v Kazachstánu, Srbsku nebo na Ukrajině. Chce tak získat přístup ke strategickým surovinám, jako je lithium, nikl, kobalt, mangan, měď či grafit, tedy materiály nutné pro baterie a obnovitelnou energetiku. EU chce tyto projekty podpořit investičně i koordinací.

DOLY UPRAVILY DROUŽKOVICÍM KRUHOVÉ OBJEZDY

Dva kruhové objezdy v obci Droužkovice, z toho jeden zcela nový za hřištěm, sloužící jako točna, připomínají v současné době malé parčíky. V rámci náhradní výsadby, kterou v obcích okolo uhelných lomů realizují Severočeské doly, tam vznikly okrasné záhony, doplněné kameny a jehličnany.

Přípravy na realizaci nových kruhových objezdů probíhaly už vloni na podzim, v květnu pak došlo k jejich osázení. Stejně tak byly letos upraveny předzahrádky v ulici SNP, kam byly vysázeny zakrslé, převíslé a květem ozdobené listnaté stromčky, jako je čimši-ník. Posledním místem, kde se osazovala nová zeleň, konkrétně živé ploty, byla ulice J. Švermy směrem ke kapličce a železniční zastávce.

„Náhradní výsadba však neznamená pouze sázení stromků a keřů. V minulých letech jsme díky ní například vybudovali park ve Větrné ulici nebo upravili okolí místních rybníků, včetně jejich hladin, kde byly vysazeny i vodní rostliny,“ vysvětluje starosta Droužkovic Zdeněk Ná-

roda. Ve spolupráci s důlní společností proto připravuje obec i další vylepšení.

„V prostoru za koupalištěm u takzvané ‚luftky‘ bychom chtěli v budoucnu vytvořit ovocný sad. Plánujeme zde vysadit zejména hrušně, jabloně, švestky a slivoně. Bohužel se na tomto pozemku nachází hloubkové vrty jako pozůstatek z dob hlubinné těžby uhlí, jejichž likvidace je finančně velmi náročná,“ dodává starosta.

Technickou pomoc, konkrétně zapůjčení plošiny, poskytly Severočeské doly obci také při bezpečnostních ořezech kaštanové aleje, které měly za cíl ozdravit porosty a zvýšit bezpečnost chodců i řidičů.

TRIATLONISTÉ NA DŮLNÍCH CESTÁCH

V horkém letním počasí se o prázdninách konal na jezeře Most třetí letošní závod Českého poháru v dlouhém triatlonu. Vedle špičkových triatlonistů si závody mohli vyzkoušet i amatéři ve firemních štafetách.

Se zajištěním terénu pomohly také Severočeské doly. *„Pomohly nám vyčistit a zpřístupnit silnici, kterou Severočeské doly využívají a kvůli tomu je na ní bláto i kamínky, což může být pro cyklisty nebezpečné,“* vysvětlil za mostecké organizátory Jan Dohnal. Vedle toho pomohla při organizaci i firma Celio, která na jeden den uzavřela přijímání odpadu, aby mohla být trať vyhrazena pouze pro závodníky. *„Díky spolupráci s firmami se zavedlo při plně uzavřeném provozu, což je naprostý unikát v celé Evropě,“* dodal.

Na závodníky čekalo 1 900 metrů plavání v průzračné vodě jezera Most, 21 kilometrů běhu okolo jezera a 90 km cyklotrasy. Součástí závodu byl opět unikátní půlkilometrový přeběh z vody do prvního depa – prvek, který si závodníci i diváci oblíbili a který se

stal jedním ze symbolů Triatlonu Most.

Za celou akci stojí CSG TRI TEAM, který kromě samotné organizace reprezentují i přední čeští závodníci – například letošní mistryně ČR ve středním triatlonu Barbora Besperát a čerstvý mistr ČR v dlouhém triatlonu Jakub Stádník.

Na startovní listině pohárového závodu figurovalo 135 závodníků. Nejrychlejší mezi muži byl český reprezentant a držitel českého rekordu na ironman-ských distancích Tomáš Řeňč z klubu Triatlon Slaný. Nejrychlejší ženou byla Helena Kotopulu, vícenásobná mistryně ČR a dvojnásobná absolutní vítězka Českého poháru.

Foto: Česká triatlonová asociace.

Severočeské doly mají nového personálního ředitele

Prvním zářijovým dnem se personálním ředitelem Severočeských dolů stal Josef Lejček, který tím nahradil Josefa Molka. Dosud působil jako personální ředitel ČEZ, a. s., a do důlní společnosti tak přichází se znalostmi a zkušenostmi z prostředí energetiky.

Josef Lejček působí ve Skupině ČEZ 19 let, z toho posledních třináct let právě na pozici personálního ředitele. „Mezi mé hlavní úkoly v ČEZ patřilo dlouhodobé personální zajištění provozu, ale i rozvoje a transformace energetiky, kolektivní vyjednávání se zástupci zaměstnanců, zvládnutí generační obměny personálu při zachování klíčových znalostí a zkušeností, řešení dopadů plánovaného odklonu od uhlí na zaměstnance, podpora technického vzdělávání v České republice a atraktivita značky zaměstnavatele,“ říká Josef Lejček.

Dodejme, že Skupina ČEZ se pravidelně umísťuje na první příčce studentské ankety TOP zaměstnavatelé. Nový ředitel se věnoval personalistice napříč Skupinou ČEZ – od jaderné, uhelné, nízkoemisní a obnovitelné výroby přes distribuci až po obchod a prodej. Při své práci se setkával i s problematikou důlní společnosti SD.

„Měl jsem již možnost setkávat se s agendou i zástupci Severočeských dolů včetně jejich odborových organizací,“ vysvětluje nový personální ředitel. „Například při kolektivním vyjednávání ve Skupině ČEZ, v souvislosti s tématem odklonu od uhlí, nebo při jednání Evropské rady zaměstnanců,“ dodává Lejček. Po svém nástupu se chce nejprve, vedle zajištění běžného chodu personalistiky, důkladně seznámit s hlavními cíli a personálními potřebami SD i dceřiných společností a co nejlépe využít svých zkušeností k jejich naplnění.

Josef Lejček pochází z Vlašimi, ale většinu svého života strávil v Praze, kde vystudoval Vysokou školu ekonomickou. Jak Hornickým listům prozradil, energii dobíjí pohybem a sportem, výšlapy do lesů a hor, časem stráveným s rodinou a s přáteli a také hraním nebo posloucháním hudby. Severní Čechy pro něj nejsou neznámou krajinou: „Mám tuto část republiky rád a často sem jezdím s rodinou. Například České středohoří je mojí oblíbenou destinací.“

Přehled pracovních úrazů

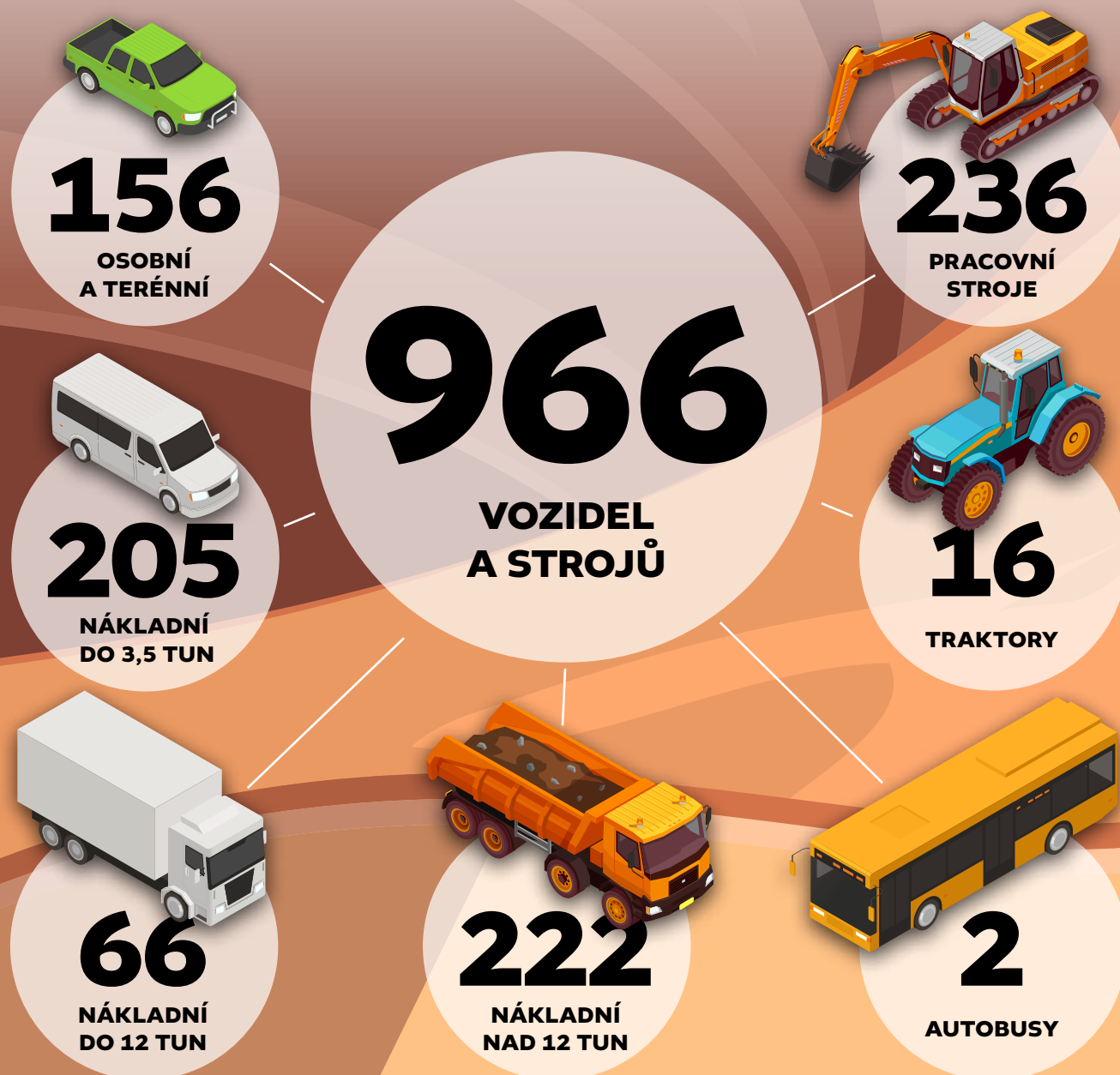
LEDEN AŽ SRPEN 2025

	CELKOVÝ POČET ZAEVIDOVANÝCH ÚRAZŮ		ROZDÍL	Z TOHO ÚRAZŮ SE ZÁZNAMEM		ROZDÍL
	2025	2024		2025	2024	
DB	37	35	+2	7	7	0
DNT	12	12	0	3	5	-2
Správa a.s.	0	0	0	0	0	0
SD celkem	49	47	+2	10	12	-2

Téměř tisícovka vozů firmy REVITRANS slouží SD

Společnost REVITRANS není jen významnou rekultivační firmou, ale zajišťuje pro Severočeské doly také flotilu potřebných vozidel a strojů všech typů a využití. Jejich množství se blíží tisícovce. „Naším hlavním cílem je pokrýt potřeby mateřské společnosti. To je důvod, proč jsme tady,“ říká Miroslav Trepeš, vedoucí provozu Dopravní logistika. Řada vozidel jezdí v tom nejnáročnějším terénu, a tak REVITRANS podniká řadu kroků k tomu, aby SD měly stále k dispozici potřebnou techniku. Napomáhá tomu i zavedení autopůjčovny, v níž je možné operativně nahradit porouchané vozy.

Do celkového součtu dále patří elektrocentrály, vysokozdvizné vozíky, vrtná souprava a další speciální vozidla a stroje.

Pokrok a Radovesice jsou naše výkladní skříně, říká Martin Tykal

Péče o životní prostředí a pečlivý „úklid“ po těžbě jsou nedílnou součástí práce Severočeských dolů. A jsou také hlavním úkolem Martina Tykala. Jako manažer je zodpovědný za ekologické, ohleduplné chování dolů k okolí a za rekultivaci území. Hornické listy se ho proto ptaly, jak se doly starají o snižování prašnosti v okolí lomů, jak budou postupovat rekultivace krajiny a kdy se rozhodne o možném propojení Nechranic a DNT.

Mění se péče o životní prostředí v čase? Co je dnes v této oblasti vaší prioritou?

Nemohu říct, že se nějak zásadně mění. Průběh péče o životní prostředí je konzistentní řadu let, ale je faktem, že s přibývajícím časem vzniká větší tlak například na řešení problému prašnosti a hluku. To je dnes téma číslo jedna, které řešíme. Severočeské doly k tomu přistupují velmi zodpovědně, jako ke všemu, co činí. Jednak jsme vázáni podmínkami EIA a povolením hornické činnosti, jež musíme plnit, a jednak cítíme i morální

závazek vůči svému okolí, vůči obcím a jejich obyvatelům. Těžební činnost s sebou ze své podstaty nese negativní vliv na okolí, nicméně se ho snažíme jednak monitorovat a jednak kompenzovat řadou aktivních i pasivních opatření. Vynakládáme nemalé prostředky na monitoringy prašnosti a hluku, které provádí akreditované laboratoře. Výstupy monitoringu, včetně návrhů na zlepšení stavu, jsou pravidelně komunikovány se zástupci dotčených měst a obcí v rámci zasедání Environmentálního dozoru. Vycházíme obcím vstříc a snažíme

se kompenzovat újmu, kterou sousedství s dolem přináší. To, myslím, se nám daří.

Co se dobře osvědčuje k eliminaci prašnosti?

Nejčastěji se jedná o provoz zkrápěcích nebo mlžících zařízení, umístěných na přesypech technologií. Pro úpravu nebezpečných komunikací jsou proti prašnosti používány roztoky s půdními stabilizátory, případně jsou zkrápěny cisternami s využitím důlní vody.

Pasivní opatření spočívají především v instalaci protiprašných stěn, zakrytování pásových dopravníků, přesypů a ve tvorbě terénních valů, vegetačních pásů a izolačních stěn. Při zpracování uhlí pak využíváme ochranné stěny u drtíren nebo odsávání prachu, které instalujeme na úpravkách. Proti hluku se osvědčily stěny z balíků slámy, které stavíme na obou těžebních lokalitách. Stojí to samozřejmě velmi mnoho peněz, ale děláme to, abychom vliv naší činnosti na lidi v okolí eliminovali.

Nejviditelnější součástí vaší práce jsou rekultivace. Jaký přístup mají SD k nim?

Na SD provádíme všechny druhy rekultivací – lesnické, zemědělské, hydričké i ostatní. V rámci rekultivací realizujeme řadu aktivit – stavíme

„Vycházíme obcím vstříc a snažíme se kompenzovat újmu, kterou sousedství s dolem přináší.“

„Víme, že něco ničíme, ale chceme, aby to po nás vypadalo dobře.“

mohly, broukoviště, sečeme louky pro motýly, provádíme transfery živočichů... Ostatně v Hornických listech o tom pravidelně informujeme. Úzce spolupracujeme s Českou zemědělskou univerzitou, která u nás provádí rozsáhlé biologické průzkumy, na které reagujeme nejrůznějšími opatřeními, abychom podpořili biodiverzitu na rekultivacích. Nikdy jsme se nesnažili nic „šidit“. Víme, že něco ničíme, ale chceme, aby to po nás vypadalo dobře. Když se podíváte na Pokrok nebo Radovesice, to jsou výkladní skříně rekultivací, kterými se můžeme chlubit.

Připravujete se na to, že s útlumem těžby bude přibývat rekultivačních prací?

Rekultivační práce probíhají v souladu se souhrnným plánem sanací a rekultivací, který je již řadu let daný a každé tři roky se aktualizuje s ohledem na náklady. Rekultivační činnosti pro nás zajišťují zejména dceřiná společnost REVITRANS

a ČEZ Energetické produkty. Kapacitně se na to tedy připravují především tyto firmy. Pokud jde o REVITRANS, je předpoklad, že jeho kapacity, které v současné době využívají SD pro těžbu, se v souvislosti s útlumem přesunou do oblasti rekultivací.

Nicméně ne všechny rekultivační plány se zřejmě podaří realizovat v původní představě...

Je už zřejmé, že rozsah jezer možná nebude takový, jak se původně v plánu sanací a rekultivací předpokládalo. Dlouhodobě byla plánována v obou lokalitách velká jezera, stejně jako u dalších dvou uhelných lomů v severočeské pánvi. Ukazuje se ale, že pro takové řešení není v krajině dostatek vody.

Vláda se touto problematikou začala intenzivněji zabývat v roce 2000. Od té doby vznikla celá řada studií, které prověřovaly různé možnosti. Jako první bylo nutné vyloučit možnost propojení jezer – to reálné

není. Ve spolupráci s ČVUT vznikl mimo jiné klimatický scénář s vývojem do roku 2050 a roku 2100, z něž vyplývá, že vody bude čím dál méně. Naše ambiciózní plány bude tedy nutné přehodnotit.

Znamená to jinou cestu, než hydričskou rekultivaci?

Nechci tím říct, že jezera nevzniknou, ale musíme hledat i jiné cesty. V případě lomu Bílina už je víceméně jasné, že jej nebude možné zatápnout vodou z řeky Bíliny. Kvalita vody v ní je problematická a už dnes má celou řadu průmyslových odběratelů. I my jsme si nechali zpracovat řadu studií a v jejich rámci hledáme mimo jiné další potenciální zdroje vody, kterými mohou být například labský přivaděč nebo původní toky, které byly kvůli těžbě přesměrovány.

Je situace v případě DNT lepší?

Zde se nabízí možné propojení lomu Libouš s Nechranickou přehradou. Obě lokality dělí přibližně tři kilometry. Výhodné by bylo takové řešení nejen pro nás, ale zejména pro samotné Povodí Ohře, které v něm spatřuje velký potenciál pro

vodohospodářské potřeby. V případě propojení by získali značný zásobní a zároveň retenční prostor, tedy část objemu nádrže by byla vyhrazena k zadržení vody při povodních. Jednání nadále probíhají a výsledky zatím nejsou jednoznačné. Ale jak už jsem naznačil, pracujeme i na dalších variantách, které reagují na deficit vody obecně.

Pomalé zatápění přirozeným přítokem by asi nebylo uspokojujivé pro okolní obce...

Zpočátku určitě, protože by to trvalo velmi dlouho a obce s tím nepočítaly. Nicméně současný trend, který je prosazován i státem, například prostřednictvím Agentury ochrany přírody a krajiny, naznačuje, že model přirozené sukcese, tedy, že území bude ponecháno přírodě, aby se postupně a samo obnovilo, může být také řešením. Tato metoda podle některých odborníků vytváří dokonce ekologicky hodnotnější a stabilnější prostředí s vyšší biodiverzitou než standardní rekultivace. Přirozenou sukcesí v řadě míst využíváme už nyní, a vznikají tak přírodně zajímavá místa.

Vraťme se tedy k možnému propojení Nechranic a Libouše. Jak postupují jednání a kdy budeme znát závěry?

Vloni v květnu přijala vláda ČR usnesení k návrhu komplexního a efektivního využití zbytkových jam lomů Libouš i Bílina, kterými stanovila pro jednotlivá ministerstva různé úkoly. Ministerstvo zemědělství dostalo za úkol prověřit možnost propojení Libouše s Nechranicemi, což studie proveditelnosti potvrdila jako reálné s významným vodohospodářským efektem. Varianty propojení jsou zjednodušeně dvě – štolou, nebo otevřeným korytem. Dalším krokem je multikriteriální analýza, kterou pro Ministerstvo zemědělství zpracovává Katedra environmentálního inženýrství Vysoké školy báňské v Ostravě. Ta má být hotová do konce roku, aby mohlo ministerstvo do 30. dubna 2026 předložit vládě návrh optimálního řešení.

Podílí se na těchto studiích a případech nějak Severočeské doly?

Úzce spolupracujeme při přípravě všech těchto materiálů. Zároveň mohou být SD součástí řešení varianty propojení otevřeným korytem.

„Přirozenou sukcesí v řadě míst využíváme už nyní, a vznikají tak přírodně zajímavá místa.“

„Čím dříve bude další postup známý, tím lépe z pohledu těžby...“

Zvažována je jednak možnost malostrojovou technologií, ale také velkostrojovou, tedy naší, na které bychom se mohli podílet. Podrobili jsme tuto možnost prvotnímu posouzení z hlediska technologie a došli jsme k závěru, že za určitých předpokladů a po důkladnějších geologických průzkumech by bylo možné využít pro těžbu propojovacího koryta naše skrývkové rýpadlo. Hovoříme přitom o odtěžení přibližně 60 milionů m³ hmot. Do konce prázdnin bychom měli mít vše hotové.

Termíny pro zpracování těchto studií jsou poměrně napjaté. Je důvod ke spěchu?

Je. Čím dříve bude další postup známý, tím lépe z pohledu těžby, udržování technologií i rekultivací. Je třeba si uvědomit, že jde o obrovský projekt, který bude trvat řadu let. A my jsme schopni reagovat jen do určité doby. V materiálu,

který budeme předkládat, toto vyčíslujeme. Každý rok čekání a udržování stojících technologií bude velmi drahý. Je tedy důležité, aby se o vybrané variantě rozhodlo co nejdříve. Stejně tak v rámci rekultivací, například při vytváření závěrných svahů, můžeme vše přizpůsobit této variantě.

Transformační centrum Ústeckého kraje zpracovává různé analýzy a vize regionu po ukončení těžby uhlí. Je důležité, aby existovala vize regionu z nějakého většího nadhledu a nezůstávalo řešení jednotlivých důlních lokalit oddělené?

Přesně to, co říkáte, by mělo být úkolem centra, a myslím, že snaha uchopit problematiku nadregionálně tu je. Bylo by to jistě přínosné, ale plány musí mít nějakou váhu, aby to nebyly jen vize na papíře, a skutečně se podle nich postupovalo. S Transformačním centrem samozřejmě spolupracujeme, měníme si zkušenosti a informace.

Ing. Martin Tykal, Ph.D.

- absolvent VŠB-TUO, oboru Ekonomika a řízení v oblasti surovin, doktorát získal v oboru Hornictví
- ve Skupině SD působí od roku 1997
- pracoval v ekonomicko-personálním útvaru DNT, na Skládce Tušimice, a. s., jako ekonomický náměstek SD-Rekultivace, a. s., (pozdější REVITRANS) a ve společnosti PRODECO, a. s.
- od roku 2019 je manažerem útvaru ekologie, přípravy území a rekultivací SD
- žije v Chomutově a ve volném čase se věnuje golfu a tenisu

- 1 Rekultivace na Pokroku, která podle Martina Tykala patří mezi výkladní skříň práce SD.
- 2 Metodu přirozené sukcese používají SD na některých plochách Radovesické výsypky, a vytváří tak hodnotné přírodní plochy.
- 3 Mohyly, broukoviště, sečení luk pro motýly, transfery živočichů – tím vším důlní společnost pomáhá biodiverzitě.
- 4 Okolní obce jsou Severočeskými doly pravidelně informovány v rámci Environmentálního dozoru.

Tušimická úpravna uhlí letos prochází rozsáhlou rekonstrukcí

Výrazně delší letní odstávku má letos Ústřední drtírna uhlí Tušimice (ÚDUT). Největší investicí je modernizace řídicích systémů. Zatímco úsek ÚDUT II se vrátil do běžného provozu 28. července, práce na Nakládacím zásobníku II potrvají až do poloviny září.

Text a foto: Kateřina Táborská

Halou drtírny uhlí v Tušimicích se každých pár minut rozezní výstražné sirény, aby varovaly před pohybem pásů. Utichly na více než měsíc a v pondělí 28. července obsluha postupně uvádí do provozu celou technologii. „Obvykle míváme letní odstávku v délce okolo tří týdnů. Teď jsme provoz na ÚDUT II a NZ II odstavili v polovině června, tuto část rozjíždíme dnes a zbytek 15. září,“ vysvětluje v přestávkách mezi výstražnou signalizací vedoucí provozního úseku ÚDUT Václav Kulík. „V letních měsících nejsou potřeby uhlí tak vysoké, a pokud odběratelé potřebují, jsme schopni prostřednictvím ÚDUT I materiál dostat do Tušimic a přes NZ I nakládáme vagony do Pruněvova nebo dalších elektráren,“ doplňuje. Přímou v budově drtírny pak doly modernizovaly také pohony pojezdu pásů 215/1,2,3.

Zatímco na drtírně v rozdělovací stanici uhlí už se provoz rozbíhá, v budově Nakládacího zásobníku II je stále vidět otevřené skříně a změt kabelů. Nový řídicí systém tam budou pracovníci firmy PRODECO ještě pár týdnů montovat. Právě tato rekonstrukce v obou budovách je hlavním důvodem delší odstávky. Stávající řídicí systém byl v provozu více

než dvacet let a bylo náročné udržet ho v chodu a shánět pro něj náhradní díly. „Nahrazujeme ho moderním hardwarem i softwarem, který hlídá pásové dopravníky. Systém sleduje rychlosti a případná vybočení pásu či jiné problémy. Zařízení umí odstavit a ihned zaznamená, co a kde se stalo, takže můžeme začít s opravou,“ říká elektromechanik úseku ÚDUT Aleš Vorlíček. Zároveň probíhaly i další práce v oblasti elektro, jako je výměna frekvenčních měničů nebo modernizace výkonových jističů, které chrání zařízení, a pokud dojde k elektrickému přepětí, vypnou celou linku. „Současně s novým řídicím systémem jsme měnili i ovládací pulty v kabinách obsluh,“ doplňuje Vorlíček.

Další opravy a rekonstrukce probíhaly během odstávky i mimo haly. Konkrétně šlo o instalaci dvou nových kabin pro obsluhu u pásových dopravníků PD 501 a PD 521. Úpravou prošlo také napínání pasovky. „Z původního gravitačního napínání jsme přešli na systém napínání pomocí stále napínací síly vrátkem. Výhodou tohoto systému je nižší opotřebení dílů a možnost regulace napínání při případném výpadku nebo prokluzu, kdy zůstane materiál na pase,“ dodává Václav Kulík.

Kontrolní den rekultivací na DNT

1

S velkým zájmem představitelů obcí se setkal červnový kontrolní den zemědělských a lesnických rekultivací na Dolech Nástup Tušimice. O postup rekultivačních prací se zajímali i zástupci Ministerstva životního prostředí, Krajského úřadu Ústeckého kraje a dalších úřadů. Severočeské doly připravily zajímavou trasu, která nabídla ukázky úspěšných i začínajících rekultivací a experimentálních ploch.

Text a foto: Kateřina Tábořská

2

Trasa začínala na vyhlídce u Spořic, kterou využívají i turisté, přijíždějící si prohlédnout Březenského draka. Rekultivovanou plochu v jejích začátcích si účastníci kontrolního dne prohlédli v lokalitě Merkur XXIV o rozloze přibližně 60 hektarů, kde letos probíhá povážka ornici; a v budoucnu se stane zemědělskou půdou. Na severní hraně území pak vznikl mimoprodukční biotop s hmyzími domky, vztyčenými i ležícími kmeny a menším jezírkem. „Vzniklo přirozenou cestou díky tomu, že se tu držela voda. Byť nebylo v původním plánu, chceme jezírko zachovat, protože zadržování vody v krajině je zásadní. Věříme, že podpoří biodiverzitu prostředí,“ vysvětlila Petra Próniková. Naopak lesnickou rekultivaci v závěrečné fázi mohli představitelé obcí vidět v lokalitě Merkur XVIII, kde by

měla pěstební péče skončit do tří let. Zajímavou zastávkou pak představovala plocha Libouš I, která je ukázkou náročnosti rekultivačních prací. Ty zde probíhají od roku 2017, kdy bylo vysazeno okolo 25 tisíc sazenic, z nichž však téměř žádná nepřežila. „Provedli jsme pedologický průzkum, který ukázal zvýšenou půdní reakci a extrémně jemné frakce půdy. Vybrali jsme proto 22 ploch, na nichž jsme experimentálně zkoušeli různé lesnické netypické dřeviny jako líska turecká, dub cer, borovice pokroucená, jalovec obecný, skalník celokrajný a třešně ptačí,“ vysvětlil technik rekultivací Pavel Veselý. Dalším pokusem bylo zvýšení pěstební péče na některých plochách, což obnášelo hnojení a jarní okopávku. „Tímto pokusem jsme zjistili, že úspěšnost ujetí sazenic se péčí zvyšuje. Dalším experimentem je pak ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou umístování hydrogelových tablet k sazenicím. Na první pohled zatím vypadají plochy s tabletou lépe, ale na finální výsledky si musíme počkat dva roky, protože výsadba proběhla teprve vloni na podzim a tablety se přidávají na začátku jara,“ doplnil Pavel Veselý.

Více o experimentálním použití hydrogelových tablet jsme psali v Hornických listech 2/2025.

- 1 Tradiční zastávkou kontrolních dnů je vyhlídka u Spořic.
- 2 Plochy Libouš I, kde SD zkouší různé metody péče.
- 3 Marie Tábořská (Březno) a Roman Brand (Spořice) na naučné lávce na dokončené rekultivaci nedaleko Pruněřova.
- 4 Kontrolní den na rekultivacích DNT se letos setkal s velkým zájmem představitelů obcí i úřadů.

1

Park pro ptáky i pro lidi

Sedmý a zároveň největší ptačí park v České republice se otevřel v polovině června na Mostecku. Díky dárcům se podařilo České společnosti ornitologické zakoupit území o rozloze 251 hektarů na Střimické výsypce. Přestože práce na obnově zdejší přírody teprve začínají, návštěvníci se už mohou projít po naučném okruhu.

Text: Kateřina Tábořská
Foto: ČSO, Kateřina Tábořská

Sedm soukromých parků

„Myšlenka ptačích parků, která se tu zhmotňuje posedmé, je už 20 let stará,“ řekl při slavnostním otevření ředitel České společnosti ornitologické (ČSO) Zdeněk Vermouzek. „Začali jsme tehdy v naší organizaci uvažovat o tom, že nestačí přírodu jen chránit, ale je třeba ji aktivně obnovovat, což je odpovědnost nás všech, nejen státu. Tuto odpovědnost jsme se rozhodli naplňovat prostřednictvím soukromých rezervací, které jsou na západ od našich hranic celkem běžné. U nás tato tradice chyběla. Nesnažíme se v ptačích parcích chránit hodnotné části přírody, ty už jsou vesměs chráněné ve státních rezervacích. Zaměřujeme se na

místa, která v tak dobrém stavu nejsou, ale mají potenciál, v případě, že se o ně budeme odpovídajícím způsobem starat, se v hodnotné kusy přírody proměnit,“ vysvětlil Vermouzek důvody vzniku ptačích parků.

Jak už bylo řečeno, v současné době se ČSO stará již o sedm ptačích parků – v Ústeckém kraji jsou to ještě Mnišské louky u České Lípy, v jižních Čechách leží Zbudovská blata, ve východních louky u Jaroměře a Rzy u Chocně, na jižní Moravě pak Kosteliska u Dubňan a u Přerova lokalita Malá Lipov. Hlavním cílem je ochrana ptáků a obnova přírodních biotopů a stejně tomu bude i v případě Střimic.

Lidé přispěli pět milionů

Výsypka severně od Mostu vznikala od 50. let minulého století na místě zaniklé obce Střimice, kam byla zavážena hlušina z lomu Most-Ležáky. Byť prošla v minulosti rekultivací, ta nebyla zaměřena na přírodní rozmanitost a vznikly zde druhotně chudé lesy a pole. „Většinu území tvoří hustě vysázené stejnověkové lesy a asi třetinu území představuje nepřilíhající úrodná orná půda a zčásti ladem ležící luční porosty. Protože jde však o uměle vytvořené prostředí, můžeme si zde dovolit i rozsáhlé zásahy a na velkých plochách vytvořit cenné biotopy. Je to velká výzva, a máme radost, že jsme dostali možnost se s ní popasovat,“ říká Vermouzek.

Projekt se podařilo ornitologům odstartovat v rekordně krátkém čase díky třicetimilionové dotaci z Operačního programu Spravedlivá transformace a darům více než 2 100 příznivců ve výši 5,7 milionu korun. Na konci minulého roku tak mohla ČSO rozsáhlé pozemky u jezera Most koupit. Slavnostní otevření návštěvnického okruhu přilákalo hosty z řad zástupců úřadů a organizací i drobné dárce, kteří se na vzniku parku podíleli. Hlavním tématem vyznačeného naučného okruhu je obnova přírody v těžbou postižené krajině – obnova bezlesí, mokřadů, pastvin a lesů Střimické výsypky. Další

informační cedule návštěvníci najdou rozmístěné u hlavních přístupových cest do ptačího parku. Podle ředitele ČSO je totiž spolupráce s veřejností zásadní. „Od počátku říkáme, že ptačí parky jsou pro ptáky a pro lidi. Nejde chránit přírodu bez aktivní účasti lidí, která je vidět v parcích nejen na účasti na brigádách, při praktickém zapojení, ale i na obrovské podpoře finanční, bez které by takováto nevládní iniciativa nemohla vzniknout,“ dodává.

Dudek jako symbol

Ornitologové již mají připravené konkrétní plány na práci s krajinou, z níž

chtějí vytvořit druhově bohaté území s dubohabrovými lesy, loukami, mokřady či rákosinami. „Ještě letos plánujeme zatravnit chudou ornou půdu pestrá luční směsí, začít s kácením nepůvodních náletových a invazivních dřevin a již jsme zahájili obnovu starého ovocného sadu, jediné zachovalé části obce Střimice. V budoucnu chceme obnovit a otevřít stávající periodické i trvalé tůně a vodní plochy na výsypce a plánujeme zavést pastvu velkými kopytníky, která se již osvědčila v dalších ptačích parcích, které spravujeme,“ informoval Martin Bacílek, vedoucí oddělení ochrany ptáků v ČSO. Symbolem Střimického ptačího parku se stal dudek chocholatý, který zatím v lokalitě nežije, ale ornitologové ho chtějí svými zásahy přilákat. Už pro něj přichystali hnízdní budky. „Na pastvinách s hromádkami kamení by se mohlo dařit bělořítům šedým, lesy se určitě zalíbí žlutě šedé a zvláště chránění krutihlavové obecní se již nyní vyskytují na výsypce ve vysokých počtech,“ říká správce parku Šimon Kronus. Ptačí park má přitom na co navazovat – blízké jezero Most se stalo oblíbenou ptačí lokalitou pro všechny vodní druhy. V sobotu 4. října se můžete přijít na Střimickou výsypku podívat v rámci akce Festival ptactva.

- 1 Ptačí park se rozkládá na území 251 hektarů. Zdroj: archiv ČSO.
- 2 Ředitel České společnosti ornitologické Zdeněk Vermouzek při otevření naučné stezky.
- 3 Cílové druhy Střimické výsypky.
- 4 Na Střimické výsypce již začala obnova starého ovocného sadu. Zdroj: archiv ČSO, Ludmila Korešová.

Jak dopadnou emisní povolenky na zákazníky Severočeských dolů?

V roce 2027 má začít naplno fungovat systém obchodování EU ETS2. Emisní povolenky, které jsou jakousi daní za vypouštění emisí CO₂, tak dopadnou na další odvětví, jako jsou budovy, silniční doprava nebo průmysl dosud nezahrnutý do systému EU ETS1. Týkat se budou i zákazníci, kteří odebírají uhlí z lomu Bílina. Co to znamená pro SD a jeho zákazníky, vysvětluje vedoucí útvaru obchodu Pavel Novotný.

Text: Kateřina Táborská
Foto: Kateřina Táborská a iStock

„Připravovat jsme se začali s velkým předstihem, přesto zůstává řada věcí stále nejasných. Není zatím známo, jak a zda vůbec začne v roce 2027 obchodování, nicméně jsme připraveni na všechny varianty,“ vysvětluje Pavel Novotný.

Systém obchodování EU ETS1 začal v ČR platit v roce 2005, odkdy musí velcí spotřebitelé, jako jsou elektrárny, teplárny či průmyslové podniky využívající uhlí, nakupovat emisní povolenky za každou tunu vypuštěného CO₂. V roce 2022 Rada Evropské unie odsouhlasila rozšíření tohoto systému na další spotřebitele – vytápění budov, silniční dopravu či podniky, které

nespadly do systému ETS1. Zatímco DNT dodávají uhlí energetické, tedy zahrnuté již do první vlny, nová legislativa se dotkne spotřebitelů, kteří odebírají uhlí z DB.

„V první fázi jsme se museli přihlásit k obchodování a vypracovat monitorovací plán, který nám Ministerstvo životního prostředí po drobných připomínkách schválilo,“ říká Pavel Novotný. *„V rámci tohoto plánu jsme vykazali emise za rok 2024. Zatím ale nemusela být data auditovaná. Cílem bylo získat přehled, v jakém objemu se budou povolenky v ČR pohybovat. Tuto část vykazování jsme zvládli a máme ověřeno, že ho děláme dobře.“* Vykazování emisí za rok

2025 už bude složitější – auditor bude kontrolovat, zda odpovídá monitorovacímu plánu a splňuje přesnost měření.

Přestože většinu emisních povolenek nebudou vykazovat a nakupovat přímo Severočeské doly, ale jednotliví odběratelé, nejnáročnější částí bude správné stanovení emisního faktoru, a tedy množství CO₂ v palivu. *„Většina uhlí, které od nás odchází a spadá do ETS2, jde přes velkoobchody a větší firmy, které samy platí daň z pevných paliv a budou nakupovat povolenky. My jim ale musíme dát přesné podklady, a to pro každou dodávku. Laboratoř v Bílině si v letošním roce rozšířila akreditaci*

o novou metodu stanovení obsahu uhlíku, abychom byli připraveni poskytovat zákazníkům detailnější údaje. Nyní jsme schopni stanovit obsah uhlíku u každého odebraného vzorku. Zároveň připravujeme systém tak, aby potřebná data počítal automaticky,“ říká k přípravám vedoucí útvaru obchodu. Část své produkce však SD prodává přímo spotřebitelům, ať už jde o malé kotelný a teplárny, které nespádají do ETS1, či některé uhelné sklady. V těchto případech pak bude nutné nakupovat a vyřazovat povolenky přímo v SD.

Jakým způsobem může cena emisní povolenky ovlivnit cenu uhlí? Jedna tuna uhlí představuje přibližně 1,7–1,8 povolenky. Byť se při schvalování systému ETS2 hovořilo o stropu ve výši 45 EUR za povolenku, forwardové obchody na trzích tento limit velmi rychle překročily. Pro rok 2027 se povolenky obchodují již za 70–80 EUR/tunu a s rokem 2028 ceny dál stoupají. Cenu tuny uhlí tak může emisní povolenka prodražit o 3,5 tisíce korun. Rizikem, stejně jako u EU ETS1, totiž

je, že do obchodování se zapojují i subjekty, které povolenky nespoteblovávají, ale využívají je jako finanční nástroj. „Obávám se, že se tento systém opět rychle naučí využívat překupníci, kteří již obchodují s ETS1. Cenu uhlí to pak zásadně ovlivní. Zároveň se zdraží i doprava, protože emisní povolenky se budou vztahovat i na pohonné hmoty,“ upozorňuje Novotný.

Pro útvar obchodu je v současnosti největším problémem právě neznámá výše ceny emisní povolenky, která navíc může v průběhu roku silně kolísat, jako se to projevuje i u ETS1. „Zásadní roli bude hrát strategie nákupu emisních povolenek a stanovování cen pro zákazníky, tedy zda měnit ceny v průběhu roku podle vývoje cen povolenek, nebo jít do rizika odhadu ceny povolenky a držet stabilní ceny, případně je nakoupit s předstihem. Nemáme zájem zbytečně navyšovat cenu uhlí, protože vzhledem k vysokým nákladům na těžbu potřebujeme co nejširší zákaznickou základnu a naším zájmem je, aby od něj lidé předčasně neodcházel,

dokud těžíme. Pokud odejdou, už se nevrátí,“ uzavírá Pavel Novotný.

S blížícím se termínem platnosti unijního nařízení však některé země včetně České republiky začaly usilovat o zmírnění dopadů. ČR tak zatím přijala jen část legislativy, která zahrnuje monitorování a vykazování emisí. Začátkem července pak Česko odeslalo Evropské komisi požadavky 18 unijních států na změnu obchodování s emisními povolenkami. Žádají o zásadní změny a záruky, že obchodování s emisními povolenkami bude předvídatelné a nebude mít negativní dopad na občany. „Stále platí, že nejlepší by bylo nové emisní povolenky úplně zrušit nebo odložit, na to ale bohužel nemáme nyní potřebnou většinu,“ řekl k tomu premiér ČR Petr Fiala.

Tušimice mohou být třetí jadernou lokalitou v ČR

Skupina ČEZ začala rozvíjet projekt stavby malého modulárního reaktoru v oblasti dnešní uhelné elektrárny Tušimice. Kadaňsko by se tak mohlo stát po Dukovanech a Temelíně třetí jadernou lokalitou v České republice. Realizace tohoto záměru by přinesla nejen čistou elektrickou a tepelnou energii firmám a domácnostem, ale také pracovní místa a uplatnění pro zaměstnance z končícího uhelného průmyslu. Letošní rok přinesl celou řadu významných kroků, které Českou republiku k malým modulárním reaktorům přibližují.

Text: Kateřina Táborská
Foto: Skupina ČEZ a Rolls-Royce SMR

Partnerství s britským Rolls-Royce SMR

Vůbec první malý modulární reaktor (Small Modular Reactor – SMR) v České republice Skupina ČEZ plánuje vybudovat v současné jaderné lokalitě Temelín. V provozu by mohl být přibližně v polovině 30. let. Po několikaletém průzkumu mezi firmami, které SMR vyvíjejí, odborníci z ČEZ vybrali britskou společnost Rolls-Royce SMR jako svého strategického partnera. Její zkušenosti s jadernou energetikou vycházejí zejména z oblasti jaderného pohonu pro britské ponorky,

kteří vyrábí více než 60 let. Tyto zkušenosti poté firma využila při vývoji reaktorů pro civilní energetiku. „*Malý modulární reaktor společnosti Rolls-Royce představuje radikálně nový přístup k ekonomickému a efektivnímu nasazení osvědčené jaderné technologie v širokém spektru elektrických a průmyslových aplikací, včetně výroby elektřiny, tepla a dopravy. Rolls-Royce SMR nabízí modulární, standardizovaný, továrně vyráběný produkt, který je cenově dostupný, realizovatelný a investičně výhodný;*“ uvádí generální ředitel Rolls-Royce SMR Chris Cholerton.

1

2

V průběhu letošního roku získala společnost ČEZ přibližně 20% podíl ve firmě Rolls-Royce SMR. Díky tomu nebude jen zákazníkem, ale má příležitost stát se spolutvůrcem celého systému a lídrem technologie v Evropě. „Výhodou pro Českou republiku je, že Rolls-Royce SMR svůj dodavatelský řetězec teprve tvoří, a české firmy tak mají jedinečnou možnost stát u jeho zrodu a zapojit se do něj v maximální možné míře. Díky této strategické spolupráci se tak budou moci lokální firmy podílet na rozvoji a realizaci nového malého modulárního reaktoru nejen v České republice, ale také v zahraničí,“ říká člen představenstva a ředitel divize nová energetika ČEZ Tomáš Pleskač. Zároveň si tuto firmu vybrala jako preferovaného dodavatele SMR i Velká Británie, kde by se měly vystavět tři modulární reaktory, což významně zvyšuje atraktivitu partnera.

Elektřina a teplo na 60 let

V polovině července společnosti ČEZ a Rolls-Royce SMR podepsaly dohodu o přípravných pracích, které budou zahrnovat získání potřebných povolení, posouzení vlivů na životní prostředí a přípravné práce v lokalitě Temelín. Samotný Rolls-Royce předpokládá, že svou první jednotku uvede na trh v první polovině 30. let. Využije technologii tlakovodního reaktoru generace III+ s nucenou cirkulací chladiva s kombinací aktivních a pasivních bezpečnostních prvků. S výkonem až 470 MWe se Rolls-Royce SMR může pochlubit nejvyšší jednotkovou kapacitou ze všech SMR na trhu. Pro srovnání dodejme, že v Dukovanech nyní pracují čtyři reaktory, každý o výkonu 512 MW. Korejská společnost KHNP tam má postavit další dva bloky po tisíci megawatttech.

CO JE SMR?

Malé modulární reaktory využívají již zvládnutou jadernou technologii, ale zároveň nové metody výstavby. SMR mají většinou nižší instalovaný výkon než klasické jaderné bloky, známé z Temelína nebo Dukovan. Výhodou je hlavně modularita, která umožňuje sériovou výrobu jednotlivých prvků. Většina elektrárny bude na místo stavby dopravena jako prefabrikované a předem vyzkoušené moduly, které budou na místě smontovány. Modularita této technologie může výrazně zkrátit dobu výstavby, spojenou i se snížením nákladů. Právě to je také cílem projektu v Tušimicích.

3

Předpokládaná životnost SMR je 60 let. Jediný reaktor je schopen dodávat teplo pro více než půlmilionové město nebo zásobovat elektřinou milion domácností.

Proč Tušimice?

„Tušimice se jeví jako vhodná lokalita pro stavbu malých modulárních reaktorů z celé řady důvodů, mimo jiné můžeme využít část infrastruktury, kterou používáme už teď, třeba přiváděče vody,“ vysvětluje ředitelka útvaru rozvoje malých modulárních reaktorů Silvana Jirotková. *„Obecně ČEZ pro budoucí výstavbu prověřuje lokality současných uhelných elektráren. Není tajemstvím, že vedle Tušimic pracuje také na projektu v Dětmovicích v Moravskoslezském kraji. Výstavba SMR v uhelných lokalitách zapadá do plánů na transformaci regionů dotčených odchodem od uhlí.“*

Proměna uhelné lokality v jadernou však představuje nutnost provedení celé řady průzkumů. Jde například o podrobný geologický průzkum lokality a širšího okolí. V současné době také probíhá hydromonitoring a seismický monitoring lokality a na začátku roku byl zahájen radiační průzkum lokality. *„Musíme mít jistotu, že jsou Tušimice pro jádro vhodné stejně jako Temelín nebo Dukovany,“* dodává Silvana Jirotková.

Skupina ČEZ svůj záměr již oznámila Ministerstvu životního prostředí a započala nezbytný povolení proces EIA. Do června se k záměru mohly vyjadřovat okolní obce a další veřejnost, nyní připomínky ministerstvo vyhodnocuje a závěry se očekávají do konce tohoto roku.

Dvojnásobný výkon

Druhý SMR v ČR by měl být postaven na konci 30. let. V plánu je postavit v Tušimicích až tři modulární reaktory o celkovém výkonu až 1 500 MW, tedy téměř dvojnásobek výkonu současného tušimického zdroje. Jeho úkolem bude nejen vyrábět elektřinu, ale také zásobovat okolní města teplem. ČEZ totiž musí najít náhradu za stávající uhelné bloky, které produkují teplo pro severočeská města. Energie z jádra přitom už dnes zásobuje teplem České Budějovice a v přípravě je podobný projekt také pro Brno.

Projekt SMR na Kadaňsku by však měl vedle čistější energie přinést regionu i další výhody, ať už je to vyšší zaměstnanost nebo úroveň vzdělání. Příkladem mohou být současné jaderné lokality Dukovany a Temelín, které se mohou chlubit nízkou nezaměstnaností, nadprůměrnou životní úrovní i kvalitním životním prostředím. *„Umístěním malých modulárních reaktorů do uhelných lokalit se nám podaří zachovat pracovní místa, přičemž zaměstnání zde naleznou nejen současní zaměstnanci uhelné elektrárny Tušimice, ale i zaměstnanci z těžebních provozů a další místní obyvatelé,“* doplňuje Jirotková. Odhaduje se, že díky technologii SMR vzniknou v rámci celé České republiky tisíce pracovních míst nejen přímo v nových elektrárnách, ale také v rámci dodavatelského řetězce.

4

- 1 3 4 Vizualizace malého modulárního reaktoru firmy Rolls-Royce SMR.
- 2 Areál tušimické elektrárny disponuje infrastrukturou, vhodnou pro projekt SMR.

Těžba lithia získala podporu evropských fondů

Společnost Geomet, která připravuje těžbu lithia na Cínovci v Krušných horách, získala dotaci z Operačního programu Spravedlivá transformace. Ten je určen na transformaci uhelných regionů v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji.

Text: Kateřina Táborská
Foto: Geomet, iStock

Cílem projektu je zahájit domácí těžbu lithia a vytvořit v Česku celý zpracovatelský řetězec této základní suroviny pro li-ion baterie. Vláda ČR prohlásila lithiové naleziště na krušnohorském Cínovci za ložisko strategického významu, což mu otevírá cestu ke snazšímu povolení těžby i evropským dotacím. Nyní dostal projekt, na kterém se podílí Skupina ČEZ a australská společnost European Metals Holdings, podporu v rámci Operačního programu spravedlivé transformace. Dotace ve výši 800 milionů korun má přispět k realizaci první etapy projektu, kterou je zahájení těžby lithia na Cínovci. Na ni má navázat druhá etapa – výstavba zpracovatelského závodu v areálu bývalé elektrárny Pruněřov na Kadaňsku. Od plánů na zpracování rudy přímo

pod Cínovcem, v Újezdečku, společnost Geomet kvůli odporu místní veřejnosti ustoupila.

„Projekt těžby a zpracování lithia má vysoký potenciál absorpce pracovním trhem v Ústeckém kraji. Většinu z míst mohou obsadit zaměstnanci uhelného průmyslu, který bude v příštích letech v severočeském regionu postupně zanikat. Harmonogram projektu odpovídá postupnému útlumu uhelných zdrojů. Vznik nového odvětví tak přinese nové pracovní příležitosti, ale také nové uplatnění pro současné zaměstnance okolních dolů i elektráren,“ konstatuje zpráva Operačního programu Spravedlivá transformace. Projekt by měl přinést přibližně 1 800 nových pracovních míst.

V podzemí Cínovce se nachází podle některých odhadů asi tři procenta všech světových zásob lithia, a jde

tedy o jedno z nejvýznamnějších ložisek v Evropě.

Do konce letošního roku má Geomet předložit dokumentaci pro posuzování vlivu na životní prostředí (EIA). Ministerstvo životního prostředí si v červnu na základě připomínek veřejnosti vyžádalo detailní posouzení a stanovilo požadavky, které má dokumentace obsahovat, například dopravní modely nebo hlukové, rozptylové či hydrogeologické studie. *„Geomet nyní intenzivně pracuje na aktualizaci finální studie proveditelnosti, která se musela změnit kvůli přepracované logistice. Ta bude jedním ze vstupů pro formální rozhodnutí obou akcionářů, jak pokračovat v projektu,“* uvedl k tomu tiskový mluvčí ČEZ Roman Gazdík. Finální výsledek se očekává na konci letošního či začátkem příštího roku.

Krajina uhelných lomů se

Jak řeší ukončení těžby uhlí a rekultivaci krajiny v Sasku, odjeli v červnu zjišťovat zástupci měst a obcí v okolí Severočeských dolů. Pracovní cesta tentokrát mířila do oblasti lužických jezer, Drážďan a hornického Freibergu.

Uhelná Lužice

Sasko je centrem těžby po staletí, ať už to byly rudy v Krušných horách, kamenolomy nebo uhlí v oblasti Lužice. Tam začala těžba ve velkém před více než 100 lety a výrazně zasáhla do podoby zdejší krajiny i života obyvatel – uvádí se, že částečně nebo zcela bylo vysídleno na sto obcí. Ještě v roce 1990 vytěžily saské doly okolo 125 milionů tun uhlí, zatímco v roce 2020 už to bylo jen necelých 28 milionů tun. Z původních více než třiceti povrchových těžebních areálů v Lužici a středním Německu zůstalo nyní v provozu pět lomů. Po privatizaci přešly otevřené doly do společnosti MIBRAG a LEAG, zatímco státní LMBV převzala na padesát lokalit v Sasku, Braniborsku, Sasku-Anhaltsku a Durynsku, které bylo třeba

Text: Kateřina Táborská

Foto: archiv LMBV, Kateřina Táborská

rekultivovat a vrátit zpět přírodě a lidem. Postupně se krajina uhelných dolů, briketáren a elektráren mění v krajinu jezer a rekreace.

Třicet let práce

Zásadní roli v transformaci regionu hraje státní společnost Lausitzer und Mitteldeutsche Bergbau-Verwaltungsgesellschaft mbH neboli LMBV. Ze tří čtvrtin je financovaná spolkovou vládou, zbylou čtvrtinu sanačních nákladů platí jednotlivé spolkové země. V letech 1991–2023 investovalo Německo 12 miliard EUR na sanaci po těžbě. Při svém vzniku před třemi desítkami let přebírala LMBV 97 tisíc hektarů těžebních ploch. Poslední výrobní zařízení byla uzavřena na konci

mění v krajinu jezer

1

2

roku 1999 a od té doby se aktivity zaměřují na sanaci. Úkolem LMBV je nejen sanace území po těžbě, ale i řízení projektů na jejich následné využití a začlenění do přírody či ekonomiky státu. Významnou úlohou je pak vodní management. Těžba uhlí měla v minulosti zásadní dopad na podzemní vodu, jejíž deficit byl odhadnut přibližně na 13 miliard kubíků, a na některých místech hladina klesla až do hloubky 100 metrů. Tento hluboký deficit se již z větší části podařilo LMBV zaplnit, nadále však musí pokračovat především v řešení kvality vody. V současnosti má společnost okolo 700 zaměstnanců.

Krajina jezer

Zatímco sto let udávaly ráz krajině Lužice povrchové doly, dnes už spatří návštěvníci zcela jinou zemi. Vzor pro vodní sanace se stalo jezero Senftenberger See u stejnojmenného města, které vzniklo již v 70. letech minulého století sanací lomu Niemtsch. Poprvé se tu lidé koupali před více než padesáti lety a dodnes je se svými 1 300 hektary oblíbenou rekreační lokalitou s pláží, přístavy, cyklostezkami a dalším turistickým zázemím. V uplynulých třiceti letech na tuto úspěšnou rekultivaci LMBV navázala a jen v Lužici vzniká 23 jezer na ploše 14 tisíc hektarů, z nichž některá budou propojena splavnými kanály. Autoři projekt označují jako „největší evropské staveniště krajinářské architektury“. Přestože ne všechny sanační a rekultivační práce jsou dokončeny, celá řada jezer již slouží turismu.

Právě jezero Senftenberger See, které je zváno dědečkem všech lužických jezer, si účastníci pracovní cesty mohli prohlédnout. Zároveň měli příležitost diskutovat i se zástupci místních radnic o způsobu plánování nové krajiny a jejím využití i financování. Například podle starosty města Senftenberger přechod z těžby uhlí na turismus město posílil a rozvinul. Zajímavostí je, že v tomto univerzitním městě se v minulém století studovalo dobývání rud, zatímco nyní zde studují ekologové, krajináři a učitelé. „Až do roku 1999 se u nás těžilo uhlí a nyní se staráme o to, aby se i z okolí našeho města stala krásná nová zóna,“ doplnil starosta sousedního města Großräschen Thomas Zenker. Zaplavování tamního jezera skončilo v loňském roce a úplné otevření se očekává v roce 2026.

Jak doplnil zástupce společnosti LMBV, novou krajinu firma po sanacích předává k užívání jednotlivým spolkovým zemím. Nadále se ale finančně podílí na její údržbě, včetně škod, které napáchá voda, vracející se z důlních prostor. Zástupci Severočeských dolů a municipalit se podívali také do jednoho z rekreačních areálů Familienpark Senftenberger See, kde však se svou češtinou rozhodně nepatřili k nezvyklým návštěvníkům. Podle představitele areálu tvoří čeští turisté polovinu všech zahraničních hostů.

Nová ekonomika v Lužici

Turismus však není jediným výsledkem proměny krajiny Lužice. Ekologové se soustředí například na zajímavé sukcesní biotopy, které vznikly díky zvláštním

geomorfologickým podmínkám podobně, jak je známe ze severočeské těžební krajiny. Po ukončení těžby a navazujícího zpracovatelského a energetického průmyslu bylo nutné také hledat nové příležitosti pro ekonomiku a podnikání. Značná část sanovaného území je tak určena pro průmysl, obchod a novou energetiku. „Mnoho starých průmyslových areálů bylo revitalizováno a opět se staly důležitými stavebními kameny ekonomické struktury regionů,“ uvádí vedoucí oddělení pozemkového managementu LMBV Evelyn Künzler. Jen v Lužici vzniklo pět průmyslových parků. Na volných plochách se budují také fotovoltaické a větrné elektrárny. Značná část území je využívána pro zemědělství a lesnictví – lesní porosty tvoří okolo 60 procent všech rekultivovaných ploch v Lužici, jezera pak slouží také k chovu ryb.

Těžba skončí do roku 2038

Další cesta zástupců severočeských měst a obcí vedla do Freibergu, sídla saského Vrchního báňského úřadu a také Báňské univerzity. V univerzitní knihovně seznámil vedoucí oddělení povrchové těžby saského báňského úřadu Martin Herrmann účastníky s plány sanací a využití dalšího území, kde se v současné době stále těží. Na územním plánování se podílí regionální spolky a finálně o způsobu sanací rozhoduje právě báňský úřad. Sanaci pak provádí a hradí jednotlivé těžební podniky, a to stále pod dohledem tohoto úřadu. Následně by měly zrehabilitované plochy přejít do majetku státu. Problematické jsou podle

něj v Sasku především následné škody, které způsobuje vracející se znečištěná spodní voda, a to i mimo území zasažené těžbou. „*Těžební firmy musí na tyto škody alokovat prostředky, které bude moci stát v budoucnu využít na jejich řešení,*“ vysvětlil Martin Herrmann. Také v lokalitách, kde se nyní uhlí těží, předpokládá Sasko využití vodních rekultivací. Nicméně stejně jako v Česku panují obavy, zda pro tyto obrovské vodní plochy bude v krajině dostatek vody. Podle Martina Herrmanna existují i plány

na přivedení vody z řeky Labe, neboť jiná cesta než vodní rekultivace není.

Termín definitivního odchodu Německa od uhlí je stanoven na rok 2038 a freiberský báňský úřad disponuje plány, kdy který důl bude uzavřen. Není však jisté, jak bude v letech 2030 až 2038 těžba probíhat a kolik uhlí bude potřeba. Jak doplnil generální ředitel Severočeských dolů Ivo Pěgřimek, podobné plány na postupné ukončování provozu dolů by potřebovala i Česká republika.

- 1 Region Lužice se mění v krajinu jezer. Nejstarším z nich je Senftenberger See.
- 2 Těžební technologický park u jezera Markkleeberger.
- 3 V knihovně báňské univerzity přednášel účastníkům cesty Martin Herrmann ze saského báňského úřadu (vpravo).
- 4 Lužický uhelný revír s otevřenými doly (hnědé) a sanovaným územím (zelené a modré).
- 5 Během plavby po Senftenberger See se účastníci cesty setkali s představiteli okolních měst a společnosti LMBV.

Z třetihor do třetího tisíciletí za tři hodiny

Celé léto probíhá v Kadani Landscape festival, který se zaměřuje na kultivaci a tvorbu veřejného prostoru a také na proměnu průmyslového regionu Podkrušnohoří. Jeho součástí je celá řada dočasných výtvarných intervencí v různých částech města, výstavy, komentované výlety, konference pro odborníky i kulturní akce pro širokou veřejnost. Ke čtyřměsíčnímu projektu se zapojily také skupiny ČEZ a Severočeské doly.

Text a foto: Kateřina Táborská

S Hurvínkem po důlních vlečkách

Třikrát mohli zájemci v rámci Landscape festivalu vyrazit na neobvyklou jízdu hornickou krajinou, elektrárnami i rekultivacemi. Pod titulem *Vlakem z třetihor do 3. tisíciletí za tři hodiny* čekala výletníky okružní jízda okolo Dolu Nástup Tušimice místy, která není možné běžně navštívit. Lákavá byla cesta pro rodiny s dětmi, milovníky železnice i zájemce o poznávání industriální krajiny a historický Hurvíněk byl pokaždé zcela zaplněn. Na úspěchu akce

2

3

měl podíl i Aleš Schilberger ze společnosti SD-Kolejová doprava, který cestujícím nabízí množství informací o tom, co mohou během jízdy z vlaku spatřit. „*Vlak se pohybuje po našich vlečkách, takže jsme vyřídili všechna potřebná povolení a postarali se o to, aby vše proběhlo bezpečně a v pořádku. Přestože to na první pohled nevypadá, podílí se na jízdě celá řada lidí,*“ vysvětlil místopředseda představenstva dopravní společnosti Aleš Schilberger, který se zároveň ujal ve vlaku role průvodčího a cestujícím štípal kleštičkami speciálně vyrobené jízdenky.

Improvizované železniční muzeum

Na vlakové nádraží v Březně pak dopravní společnost přistavila pokaždé několik lokomotiv, které si návštěvníci mohli důkladně prozkoumat a přečíst si nebo poslechnout od strojvedoucích zajímavosti o jejich technologii i provozu. „*Lidé jsou především překvapeni, kolik typů lokomotiv a různých systémů existuje, což bylo dáno technickým vývojem,*“ řekl strojvedoucí SD-Kolejová doprava Martin Klement, který se turistům věnoval. „*Nejstarší lokomotivou, kterou mohou vidět, je řada 130 z roku 1977, máme tu i novější přestavěnou Belgičanku, lokomotivy řady 184 nebo diesel-elektrické lokomotivy přezdívané Bizon. Všechny jsou funkční a využíváme je v provozu,*“ dodal Martin Klement.

Samotnou jízdu zajišťoval spolek LOKO-MOTIV Chomutov, který provozuje historické vozy a železniční expozici ve výtopně Křimov a pořádá v létě výletní jízdy do Krušných hor. „*Náš spolek zajišťuje vše, co se týká samotné dopravy. Jedeme motorovým vozem M.131, s evidenčním číslem 1513, vyrobeným v roce 1955, s mechanickým přenosem výkonu a 48 místy k sezení,*“ vysvětlil strojvedoucí Pavel Vondrášek. Široké veřejnosti je tento typ vlaků znám pod svou přezdívkou Hurvínek.

Cestou uhlí

Ne úplně zaplněný vlak nejprve vyjel z kadaňského nádraží do Želiny, kde byl největší atrakcí železniční most přes Ohři, nabízející ten nejkrásnější výhled na celé královské město i kostelík v Želině. Když se pak znovu zastavil v Kadani, čekaly na nástupišti další desítky turistů, s nimiž už zcela plný vlak pokračoval do Pruněrova, Málkova, Droužkovic a Března. Z okna Hurvínka bylo možné spatřit pasoucí se stáda krav na rekultivacích, horkovod zásobující město Kadaň, zemní valy, chránící Černovice před vlivem těžby, i stromové pásy mezi dolem a Březnem. Po přestávce na prohlídku improvizované výstavy lokomotiv v Březně se pak už vlak s cestujícími vydal po trase, na kterou se běžné osobní vlaky nevzdávají, tedy po vlečkách SD. Po vyhlídce na Nechanickou přehradu,

která vznikla jako zásobárna vody pro elektrárny, vlak dorazil na nakládku uhlí v Tušimicích, kde se cestující mohli dozvědět, jak funguje třídění uhlí a odvoz vlaky. Po trati, po níž je dopravováno uhlí do elektrárny Prunéřov, se pak vydal i Hurvínek. Cestou byly k vidění i další součásti energetického komplexu, jako jsou chladicí věže a výrobní blok elektrárny Tušimice či les stožárů přenosové soustavy u Kadaně. V Prunéřově se cestující dozvěděli, jak se elektrárna zásobuje uhlím i vápencem a jak probíhá odvoz a další využití sádrovce. Minuli také

plochu po bývalém elektrárenském bloku, která je připravena na zpracování lithia, a vyslechli si informace o probíhající modernizaci prunéřovské elektrárny.

Festival otevřel témata obnovy regionu

Během tříhodinové cesty mohli zájemci zjistit, jak obrovský komplex nejrůznějších činností, zařízení a profesí představuje propojený důlní a energetický provoz u Kadaně, na jehož konci je elektřina v zásuvce nebo teplá voda z kohoutku. „*J sme z Kadaně a v naší rodinné historii*

všichni pracovali nebo pracují pro SD nebo ČEZ. Chtěli jsme se tedy seznámit s tím, co dělají. Naše očekávání to určitě splnilo a bylo to zajímavé, jednak mašinky v Březně i jízda po dole, kam se člověk běžně nedostane,“ okomentoval cestu za skupinu návštěvníků mladík jménem Tomáš. „Chtěla jsem něco nového poznat, což se zadařilo. Pracovala jsem kdysi v elektrárně, takže cesta k šachtě mě bavila. Navíc fandím historickým vláčkům,“ prozradila Jana. Na cestu se však vypravili návštěvníci z větší dálky, například skupinu z Prahy zajímala především měnící se krajina: „Za pár

let už to bude vypadat všechno jinak, takže jsme chtěli ještě doly vidět.“

Jízdy historickým vlakem za proměnou krajiny nebyly jedinou nabídkou, na které se Skupina ČEZ podílela. Zájemci se mohli také zúčastnit odborných prohlídek tepelné elektrárny v Tušimicích i vodní elektrárny Želina. Za návštěvu pak stojí také improvizovaná galerie ve zničeném hotelu Svoboda na kadaňském centrálním náměstí. Výstava *Obraz pánve – Krajina v proměně* seznamuje se závěry prostorové analýzy budoucího rozvoje podkrušnohorské uhelné pánve, kterou zpracovalo Transformační centrum Ústeckého kraje. Nabízí komplexní pohled na krajinu a její možnosti i omezení a chce otevřít diskusi nad transformací regionu ve větším nahledu. Výstava nabádá i návštěvníky, aby se vyjádřili. Ti spatřují možnosti území především ve vodních plochách a posílení cestovního ruchu, někteří ale zmiňují i možnosti výstavby a nová pracovní místa. Na rizicích se vesměs shodují a jsou jimi finance.

- 1 Na nádraží v Březně turisty čekalo improvizované muzeum lokomotiv společnosti SD-Kolejová doprava i s průvodci.
- 2 Do všech lokomotiv mohli zájemci nahlédnout.
- 3 Železniční most do Želiny nabízí nejkrásnější výhled na královské město Kadaň.
- 4 Role průvodce i průvodčího se ujal místopředseda představenstva SD-Kolejová doprava Aleš Schilberger.
- 5 Krajinou dolů, elektráren i rekultivací se vydal Hurvínek s turisty celkem třikrát.
- 6 Zajímavou zastávkou byla nakládka uhlí v Tušimicích.
- 7 Jízdy historickým Hurvínkem po netradičních místech se setkaly s velkým ohlasem a vlak byl zaplněn do posledního místa.

Teplická výstava připomíná ledvickou keramiku

1

Do 12. října si v teplickém zámku můžete prohlédnout výstavu keramiky značky BIHL z Ledvic. Unikátní sbírka je zajímavá jak svým spojením s těžbou uhlí, tak netradiční cestou, jakou se dostala do fondu Regionálního muzea v Teplicích.

Tradice keramiky a porcelánu

Teplicko patřilo mezi významné keramické, porcelánové a sklářské regiony, na počátku 20. století tam působily na tři desítky továren. Velký boom tohoto průmyslu začíná po roce 1850 a souvisí s těžbou hnědého uhlí. Povrchové dobývání odkrylo kaoliny a další suroviny, vhodné k výrobě keramiky, zároveň nastal v regionu prudký rozvoj průmyslu a železnice, což nadále podpořilo nastartování výroby keramiky, porcelánu a skla. Bohatou tradici regionu mapuje i teplické regionální muzeum, které dokumentuje výrobu

Text: Kateřina Táborská

Foto: Regionální muzeum Teplice, Wikimedia Commons, Zaniklé obce

v sedmnácti firmách a shromáždilo kolekci 7 tisíc kusů předmětů. Mezi nejslavnější firmy, které dodnes ve výrobě pokračují, patří například porcelánka na cibulák v Dubí nebo manufaktura Royal Dux z Duchcova.

Přímo v Ledvicích působilo v 19. století několik výrobců. V roce 1882 vznikla jako jedna z prvních v regionu porcelánka podnikatele Roberta Hankeho (Tonwarenfabrik Robert Hanke), která vyráběla například dekorativní vázy a džbány.

Úspěšný báňský odborník

Již v roce 1896 továrnu převzal významný podnikatel, důlní inženýr Gustav Bihl, původem z Bádenska-Württemberska (1847–1917). „*Dlouho úspěšně vedl těžební společnost Brüxer-Kohlenbergbau A. G., vlastněnou podnikatelem Juliem Petschkem, která předcházela pozdější Mostecké uhelné společnosti*“, uvádí o podnikateli Wikipedie. Jejím ředitelem se stal už v pouhých 36 letech a zřejmě ji zachránil od krachu. Zavřel nerentabilní doly, provozy vybavil moderními stroji a zefektivnil těžbu. Díky zkrácení pracovní doby o hodinu byl oblíbený i mezi horníky.

V roce 1895 firma koupila doly u Oseka a Duchcova, zápasící se spodními vodami. Bihl navrhl systém odčerpávání, díky kterému se horníci dostali k nejkvalitnějšímu uhlí v regionu.

2

Za zásluhy o rozvoj průmyslu byl jmenován vládním radou. V čele Mostecké uhelné stál do roku 1903, tehdy už se ale obracel do nového odvětví.

V Mostě je možné dodnes obdivovat tzv. Bihlovu vilu, která byla postavena v 80. letech 19. století v tehdejší Gorenzově, dnes Žižkově ulici na úpatí vrchu Hněvín. Jejím autorem byl teplický architekt J. D. Feber. Postavena byla v tzv. alpském stylu a řadu let pak po zestátnění sloužila jako Dům dětí a mládeže.

Luxusní dekorace i izolátory

Po zakoupení porcelánky v Ledvicích se začal podnikatel Bihl věnovat také výrobě keramiky. „V roce 1906 firma s názvem Porzellan- und Steingutfabrik G. Bihl & Co. zaměstnávala 800 pracovníků. Průmyslový katalog z roku 1937 uvádí jako výrobní náplň firmy přepychové a fantazijní zboží, kuchyňské a mycí soupravy, lampy, ale také elektrotechnické zboží a izolátory. Podnik měl obchodní zastoupení v Berlíně, Vídni, Varšavě, Moskvě, Petrohradě, Londýně, Paříži, Bruselu, Amsterdamu, Curychu či Miláně,“ doplňuje historické informace kurátorka sbírek užitého umění Jitka Bažantová. Továrna postupně do své výroby zařazovala aktuální módní trendy, jako byla secese či art deco, a stala se celosvětově úspěšnou. Kromě luxusního zboží ale firma vyráběla i zcela praktické výrobky – konkrétně to byly ve velkém keramické izolátory pro rozvody elektřiny.

Gustav Bihl zemřel 19. února 1917. Vedení úspěšné ledvické továrny převzal nejstarší syn, jemuž se zejména ve 30. letech 20. století velmi dařilo. Výroba začala upadat po zabrání Sudet, kdy zájem o dekorativní zboží pochopitelně přehlušily jiné existenční starosti. Majetek i německou rodinu postihly po roce 1945 konfiskace a odsun a továrna mnoho let nepřežila.

Výroba v zestátněné továrně se po válce zaměřila výhradně na produkci technického porcelánu. „Od roku 1946 továrna fungovala pod názvem Spojené továrny na technický porcelán, národní podnik, Karlovy Vary, pobočný závod Ledvice. V roce 1950 se stala samostatným národním podnikem pod názvem Ledvická porcelánka. Ve stejném roce byl vyhláškou ministerstva průmyslu zřízen národní podnik Technický porcelán se sídlem v Bohosudově, pod který byla začleněna i porcelánka

v Ledvicích,“ doplňuje střípky poválečného vývoje regionálního muzeum. Definitivně byla výroba zrušena v roce 1953 a budovy následně pohltila rozšiřující se těžba hnědého uhlí.

Návrat do Čech

Jak se výrobky továrny Bihl dostaly do sbírek teplického muzea a na současnou výstavu? „V listopadu 2023 oslovil e-mailem teplické muzeum sběratel Jan Jager z Holandska s nabídkou daru jeho dlouholeté sbírky keramiky značky BIHL Ledvice z období 20. až 30. let 20. století,“ vysvětluje Jitka Bažantová. Pan Jager sbíral tyto výrobky 25 let a shromáždil jich na tisícovku. Ted' hledal pro svou sbírku smysluplné využití, v Holandsku ho však nenašel, a tak ji nabídl teplickému muzeu. „První sběratelský kus, který jsem získal v dědictví po své babičce, byl velký květináč. Byl jsem okouzlen jeho živými barvami, a tak jsem se později snažil najít další. Začal jsem se zajímat, kde takový květináč vznikl, a tak jsem objevil firmu BIHL,“ popsal své sběratelské začátky Jager na červnové vernisáži výstavy v teplickém zámku. Hodnotu své sbírky přesně vyčíslit nedokáže: „Dvacet tisíc EUR, možná o trochu víc, přesně nevím.“

„Po půlroční vzájemné komunikaci pan Jager celou svou sbírku zabalenou v 50 banánových krabicích osobně přivezl přímo do teplického muzea,“ uzavírá cestu keramiky Jitka Bažantová. V muzeu všechny výrobky očistili, zaevidovali a připravili pro výstavu, kde ji nyní mohou objevovat návštěvníci. „Keramika tvarově i dekorem odpovídá uměleckému stylu art deco, pro který je typická geometrická stylizace a výrazná barevnost,“ doplňuje kurátorka. Na výstavě je však možné vidět i starší výrobky továrny Bihl, stejně jako se seznámit s technologiemi.

1 3 Keramika z produkce továrny BIHL v Ledvicích.

Foto: Zlatuše Ceé, Regionální muzeum Teplice.

2 Továrna v Ledvicích v době, kdy ještě patřila Robertu Hankemu.

Foto: Robert Muller, Zaniklé obce.

4 Holandský sběratel Jan Jager na vernisáži výstavy.

Droužkovice už hrají na novém hřišti

Nové fotbalové hřiště, k jehož vzniku přispěly Severočeské doly, se v závěru srpna otevřelo v Droužkovicích. Domácímu týmu TJ Slavoj Droužkovice přineslo hned první den výhru a navíc se podařilo vybrat více než 140 tisíc korun na podporu nemocného chlapce.

Text a foto: Kateřina Táborská

Rekonstrukce fotbalového hřiště v Droužkovicích začala vloni po letních prázdninách a téměř po roce se fotbalisté dočkali. Dočasný azyl tým našel v sousedních Spořicích. Původní hřiště mělo nevhodný spád, trávník byl ve špatném stavu a bylo obtížné ho zavlažovat. Díky finančnímu příspěvku Severočeských dolů se podařilo celé hřiště srovnat, položit nový trávník a vybudovat závlahový systém včetně nádrže o objemu 60 kubíků. „Poděkovat musíme nejen Severočeským dolům, ale také firmě Ekodendra a panu Robertu Jankovi z Trávníkářství Blšany, který má se stavbou hřišť po celé republice velké zkušenosti a odvedl největší kus práce,“ říká starosta Droužkovic Zdeněk Národa. Letošní suché léto však dalo trávníku zabrat, a tak museli vypomáhat hasiči z Droužkovic i ti podnikoví ze Severočeských dolů. „Před zahájením rekonstrukce jsme zkoušeli studnu, z níž napájíme zavlažovací

nádrž, a vody bylo dostatek. Letos je jí ale bohužel málo, takže musím poděkovat našim i důlním hasičům, kteří zvláště před tímto slavnostním zápasem pomohli trávník udržet v dobré kondici,“ dodává starosta. V současné době už obec připravuje nový vrt, aby bylo na zavlažování dostatek vody.

Na novém trávníku se fotbalistům Slavojů dařilo a hned první zápas s TJ Baník Březenecká domácí tým vyhrál 4:1. Odpoledne pak fotbalová slavnost pokračovala charitativním zápasem domácího výběru TJ Slavoj Droužkovice Oldies s týmem sportovních i kulturních osobností Real TOP Praha. „Přemýšleli jsme, jak hřiště otevřít a připravit program pro širokou veřejnost. Napadl nás proto tým Real TOP Praha, který své zápasy podmiňuje charitou. Jsem rád, že se nám to povedlo a že můžeme pomoci dobré věci,“ řekl před zápasem předseda oddílu Milan Campr. Mezi místními firmami a také

1

diváky na dobrovolném vstupném se nakonec podařilo vybrat 143 tisíc korun, určených pro Matthiase Reinelta, který trpí svalovou dystrofií. Zábavným fotbalovým zápasem, který s převahou vyhrál hostující hvězdný tým, provázel diváky svým komentářem herec Jaroslav Sypal. Za Real TOP

2

- 1 Utkání domácích s týmem hvězd si přišlo užít množství lidí.
- 2 Tým TJ Slavoj Droužkovice Oldies, který se v charitativním zápase utkal s týmem Real TOP Praha.
- 3 Starosta Droužkovic Zdeněk Národa poděkoval za příspěvek na nové hřiště Severočeským dolům.

TJ SLAVOJ DROUŽKOVICE

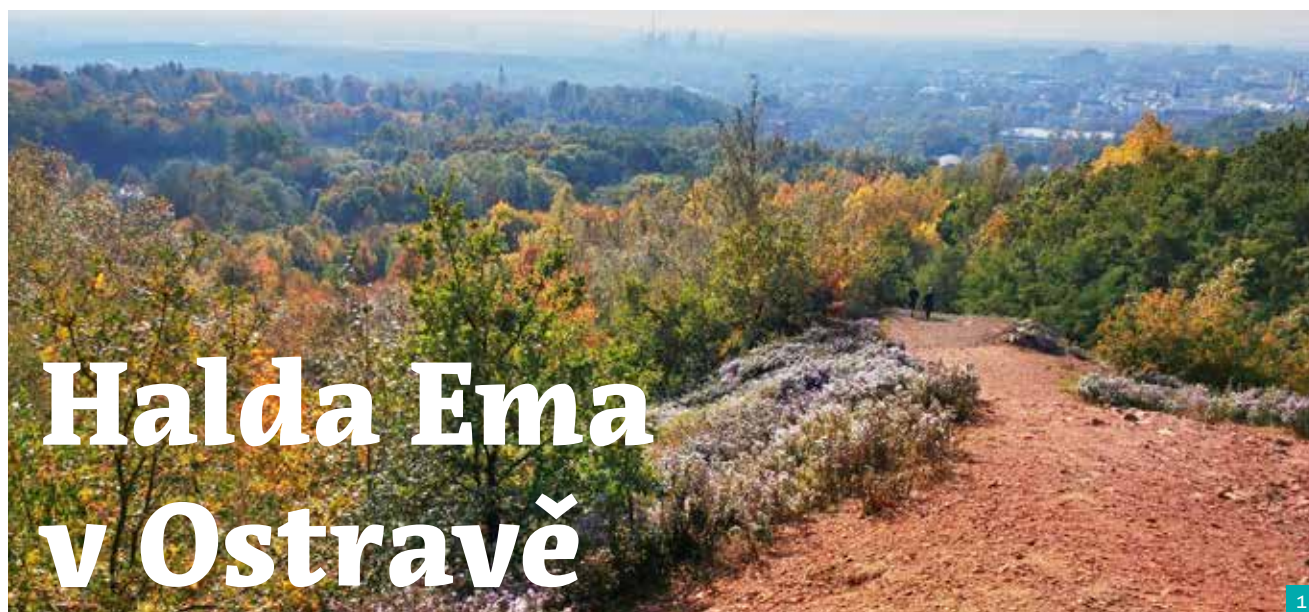
Historie klubu je dlouhá téměř osm desetiletí. Založen byl v roce 1947, kdy fotbalisté hráli na louce, kde se dnes nachází Polní ulice s rodinnými domky. Už od poloviny 50. let však tým hrál na místě dnešního hřiště, tehdy také přibyla žákovská a dorostenecká mužstva. Tým hrál různé okresní i krajské soutěže, přičemž za své nejúspěšnější období považuje konec 80. let minulého století. Úspěšné bylo i období na přelomu století, kdy se do fotbalu zapojily i mladší generace, z nichž mnozí fotbalisté hrají za áčkový tým dodnes.

Trenéry současného týmu jsou Matěj Dolejška a Milan Campr. Aktuálně hraje tým MACRON 9. ligu mužů, jejíž podzimní část začala v srpnu a pokračovat bude až do poloviny listopadu.

3

Praha nastoupili například sportovní komentátor Jaromír Bosák, fotbalista Jan Rajnoch, zahraniční zpravodaj ČT a Českého rozhlasu Jan Šmíd, fotbalista a komentátor Jan Fukal, hokejový brankář Marek Pinc, herci Josef Hervert a Václav Liška či zápasník a Mistr Evropy Petr Švehla.

Halda Ema v Ostravě

Pokud zavítáte do Ostravy nebo jejího okolí a jste již nasyceni industriálními památkami regionu, je tato lokalita stvořena přímo pro vás.

Každé důlní dílo řeší problém s výsypkou. Záleží jen na tom, jakým způsobem tento problém řeší a jaký dopad to má na okolí. Počátky haldy Ema spadají do doby kolem roku 1920, kdy sem začíná vyvážet převážně hlušinu důl Svatá trojice, přičemž příměs nezpracovaného uhlí zapříčinila v šedesátých letech minulého století vznícení nitra haldy. Uvádí se, že teplota uvnitř dosahuje až 900 stupňů Celsia.

Halda má kuželovitý tvar a její nadmořská výška původně činila 325 m, takže své okolí převyšovala o necelých 100 metrů. Postupným prohoříváním a usazováním však stále klesá, takže nyní se udává výška 306 metrů. Z jejího vrcholu je skutečně pěkný výhled na celou Ostravu,

Text a foto: Jan Říha

na obzoru se rýsují Beskydy. Pokud budete stoupat na její vrchol, zaujme vás pestrost vegetace. Severní strana je pokryta náletovými dřevinami, zatímco jižní je pokryta trávou a keři. Díky teplu ze zbytku ohňů uvnitř haldy se zde v zimních měsících nevyskytuje sníh. To, co jistě zaujme vaši zvědavost, jsou hromady kamení přikryté drátěným pletivem. Jedná se o místa, kde vyvěrají zplodiny z hoření zbytků uhlí uvnitř hory. Drátěná zábrana pak brání neukázněným návštěvníkům v kontaktu s jedovatými plyny, především oxidem siřičitým.

Jak se nejlépe dostat ke zmíněné lokalitě? Z centra Ostravy je třeba přejít či přejet na druhou stranu mostu Miloše Sýkory do části Slezská Ostrava. Za mostem je několik parkovišť. Odtud pak můžete jít pěšky k haldě Ema, která vyčnívá nad okolní zástavbu. Vede přes ni také naučná stezka Slezská Ostrava se dvanácti zastaveními. Jak bylo uvedeno, je prakticky celá zalesněná, není to hora hlušiny bez porostu. Bílý kouř nad ní také nehledejte, není to Vesuv, obláčky kouře uvidíte až při chůzi po cestičce na vrchol. Nicméně pokud vás zajímá, jak se ukládala hlušina v dobách minulých, je halda Ema ukázkovým příkladem.

1 Výhled z vrcholu haldy Ema.

2 Místo vyvěrání jedovatých plynů z nitra haldy.

Jubilanti

červenec–září 2025

20 LET ZAMĚSTNANÍ

20

DOLY BÍLINA

Jaroslav Benda provozní elektrikář
Jaroslav Nuslauer zámečník velkostroje

PÚ-SJ
PÚ-TU

PRODECO, a. s.

Martin Deák strojírenský dělník
Richard Dvořáček frézař

Bílina
Tušimice

DOLY NÁSTUP TUŠIMICE

Václav Přenosil vedoucí řidič velkostroje

Skrývka

Revitrans, a. s.

Milan Kunc řidič pracovních strojů

T DDM

SPRÁVA a. s. CHOMUTOV

Vendula Přenosilová referent obchodu

Úsek obchodní

30 LET ZAMĚSTNANÍ

30

DOLY BÍLINA

Luboš Včelařík provozní elektrikář
Ladislav Ponížil provozní zámečník
Pavel Brejtník přestavbář PD
Petr Šulc strojník v úpravně
Magdalena Karásková strojník v úpravně
Kamila Bidlová vážný
Petr Kučera směnový inženýr
Jan Matějčák technik PM strojník

Energetika
PÚ-SS
PÚ-TU
PÚ-ÚU
PÚ-ÚU
PÚ-ÚU
Úsek ř. výr.
Úsek ředitele

PRODECO, a. s.

Jan Fritsch provozní zámečník (Dílny)
Daniela Grossmannová vedoucí výdejny
Karel Pokorný provozní zámečník (Dílny)
Jan Švůgr soustružník kovů
Filip Kaiser provozní zámečník (Dílny)
Roman Navrátil manažer zakázek

Bílina
Bílina
Bílina
Tušimice
Tušimice
Tušimice

DOLY NÁSTUP TUŠIMICE

Pavel Bušek řidič PVZ
Helena Roudenská operátor PD
Vladimír Haly zámečník velkostroje

Lom
ŘS - Lom
Skrývka

Revitrans, a. s.

Rudolf Čihák garážmistr
Petr Nad' řidič silničních mot. vozidel
Jan Doležal řidič pracovních strojů

AUB
AUT
B DDM

SPRÁVA a. s. CHOMUTOV

Markéta Šetková vedoucí odboru financování
Jan Zelenka vedoucí odboru IKB
Pavel Švarc vedoucí odboru systémové a aplikační podpory
Kamila Hauptvogelová vedoucí odboru mzdové a personální administrativy

Úsek finanční
Útvar ICT
Útvar ICT
Útvar personální

SD - Kolejová doprava, a. s.

Jiří Unger vlakvedoucí
Petr Kryslíčka hradlař

Bílina
Bílina

40 LET ZAMĚSTNANÍ

40

DOLY BÍLINA

Petr Ranninger mechanik elektr. zařízení
Jiří Jelínek mechanik úseku – elektro
Jaroslav Holcman vedoucí řidič velkostroje
Jiří Linhart elektrikář velkostroje
Jana Marešová operátor PD
Jana Holubová vážný

Elektronika
PÚ-SJ
PÚ-SS
PÚ-TU
PÚ-TU
PÚ-ÚU

SPRÁVA a. s. CHOMUTOV

Karel Filip ředitel informačních a komunikačních technologií
Josef Šťastný vedoucí odboru podpory řízení

Útvar ICT
Úsek výrobní

PRODECO, a. s.

Luboš Kučera manažer útvaru montáže

Bílina

Revitrans, a. s.

František Hlavatý řidič pracovních strojů
Ladislav Zoch provozní elektrikář
Ivan Kavka řidič pracovních strojů
Petr Kolman vedoucí provoz. úseku

T DDM
T DDM
T DDM
T DDM

DOLY NÁSTUP TUŠIMICE

Jan Oliva řidič velkostroje
Roman Říha vedoucí výroby
Václav Kulík vedoucí úseku

Lom
ORV
ÚDUT

SD - Kolejová doprava, a. s.

Pavel Nápravník vlakvedoucí

EPR

Mariánská pout'

SOBOTA 20. 9. 2025
10.00 – 21.15 h

Obec Mariánské Radčice ve spolupráci se Severočeskými doly a.s.
a s panem Radkem Jarešem Vás zvou na 18. Mariánskou pout'.

HISTORICKÁ SCÉNA

10.00 – 17.00 h

prostor u kostela – Společnost Tercie

Dobové stánky, ukázky dobových řemesel,
dobová hudba, rytířský turnaj na koních,
kejkliři, šermíři, spousta dobových her pro
děti.

HLAVNÍ SCÉNA

10.00 – 10.50 h

Staropražští pardálové

11.00 – 11.50 h

**Culinka – hudební a taneční program
pro děti**

12.00 – 12.50 h

Divadlo Krabice Teplice – pohádka

13.00 – 13.30 h

Show s obručemi

13.30 – 14.00 h

Show s krkavci

14.15 – 15.15 h

Martin Pošta

15.30 – 16.00 h

Show se švihadly

KOSTEL PANNY MARIE BOLESTNÉ

10.00 h

Mše svatá

po skončení bude kostel zpřístupněn veřejnosti

CELÝ DEN

Stánkový prodej, pouťové atrakce
a projížďky na koních.

16.00 – 16.45 h

Mini pony a zvířátka

17.00 – 17.50 h

Klára Kolomazníková

18.00 – 18.50 h

LEONA MACHÁLKOVÁ

19.00 – 19.50 h

VLADIMÍR HRON

20.15 – 21.15 h

ABBA STAR

21.15 h

Ohňostroj

